

Ára 5 pengő

Parasztpárti leveleket és tegnapok el...
Készítők: megörzött és visszahírdetett...
Péntek 26. szept. 27.
596. EV. XVIII. ÉV.
ELUL 29. 217 SZÁM.

UJKELLET

ZSIDÓPOLITIKAI NAPILAP

VILÁG TUKRE

Nétszázéves a Downing Street 10

Az angol miniszterelnöki palotában kiállítást rendeztek a ház ötvenöt hivatalos lakójának arcképeiből annak emlékére, hogy szeptember végén múlt 200 éve, hogy a Downing Street 10. számú ház az angol miniszterelnökök székháza lett. A világhírű házat Sir George Downing, németalföldi angol követ építtette, akinek II. Károly 1681 január 25-én neki pátemssal megengedte, hogy a Whitehall, az akkori királyi palota közelében „módos emberek számára lakóházakat építtethet és falait virágcserepekkel díszítheti”. Downing még azzal is megörökítette nevét, hogy az ő kedvéért alapította atyja, Új Anglia amerikai tartomány kormányzója, a híres Harvard egyetem, amelynek Sir George lett a második hallgatója. II. György a házat Sir Robert Walpole-nak ajánlotta fel ajándéknak, aki 1735 szeptember 25-én költözött be oda, de azzal a kikötéssel, hogy a ház a mindenkorai kormányelnök lakása legyen. Az egyszerű, keskenyhomlokzatú épület Downnig ideje óta alig változott, neha a közmunkatámas már 1781-ben panaszkodott, hogy „veszedelmes rossz állapotban van” és az ifjabb Pitt 10.000 fontot költött tatarozására. Lord Salisbury „London legkényelmesebb lakóházának”, Ramsay MacDonald volt miniszterelnök legidősebb leánya, Isabel pedig „szomorú” „piszkos hely”-nek nevezte és Asquith miniszterelnöksége előtt nem volt egyetlen fűrészfoga sem. „Csak a világháború idején távolították el azt a régi szerkezetet, amellyel bárki az uccáról kinyithatta a kaput, de ma is az eredeti kétszázéves réztábla hirdeti, hogy „a kincstár első lordja” lakik ott és csengő helyett a régi oroszánfejalaku bronz „kopogtató” jelzi a látogatók jövetelét.

Hallé: itt abesszin háború!

Az egyik legnagyobb amerikai rádió-társaság nagyszabású előkészületeket tesz, hogy állandó helyszíni közvetítést adhasson hallgatóinak a kitérőfélben levő abesszin háborúról. A hírszolgálat történetében korszakalkotó újítást sorozatos ultrarövid hullámu közvetítő állomások bekapcsolása teszi lehetővé. Közvetlenül a esatárra küldik a rádió-riportereket „adéknak mellére és hátára lábját kötnék, amelyeken nagy betűkkel áll — mindkét fel számára érthető nyelven — a figyelemzárás, hogy az illető sajtószolgálatot végez.

A riportert magával viszi a hordozható ultrarövid adóállomást, amelynek közvetítését néhány kilométerre a front mögött felállított mozgó állomás fogja fel. Innen tovább közvetítik a riportert az egyiptomi rövid hullámu rádióállomásnak, amelytől aztán már közvetlenül az amerikai rádió veszi át a helyszíni rádióriportot. Szakkörök véleménye szerint műszaki szempontból a feladat semmiestre sem mondható megoldhatatlannak.

Más kérdés persze, hogy milyen lesz a sokszoros közvetítés hangminősége, továbbá, hogy mennyire fogják respektálni a küzdő felek a harc hevében a semleges rádióriportert sértetlenségét. Amely bizonyos, hogy ez az új fajta haditudósítás minden eddigi újságírói teljesítményeiről lényegesen veszélyesebb.

A „romlott vérű” német parasztpárt

A felfejtést, mely tisztára akarja simítani az utat a német imperializmus számára, Votan Olimpusan hangzott el a realitások kemény sülka felé. A huszadik század ezen örökös mítosza pokoli táncba kezdett a civilizáció keilős közepén.

Ma válaszol Mihalache Tatarescunak

A nemzeti parasztpárt válasza ugyanolyan éles lesz, mint a miniszterelnök beszéde. Bratianu György vasárnap felel a constantai beszédre

A liberális párt ellengyűléssel válaszol a nemzeti parasztpárt bucaresti demonstrációjára

Bucuresti, szeptember 26. A délelött folyamán a nemzetiparasztpárt elnöksége ülést tartott, amelyen Mihai Popovici, dr. Lupu, Costachescu, Andrei, Pan Halippa, Sauciu Saveanu vettek részt Mihalache elnökletével. A pártvezetőség számít arra, holnapra Maniu is a fővárosba érkezik a Berlinből hazatérő Madgearuval egyidejűleg. A pártvezetőség egyébként a végrehajtóbizottsági ülés előkészítésével foglalkozott. Ami Tatarescunak constantai beszédét illeti, az valóságos háborus hangulatot idézett elő a párt köreiben. Hir szerint Mihalachenak holnap tartandó beszéde nem fog élességében alatta maradni a miniszterelnök által mondottaknak. A párt el van határozva, hogy folytatni fogja akcióját a megkezdett irányvonal mellett. A holnapi ülés azért is szenzációsnak ígérkezik, mert betörtik a Valda kiválása folytán megüresedett alelnöki tisztet. Popovici Mihály a jelölt, akinek helyét Ernest Ene foglalná el a központi pártbizottság székében.

Bratianu György is válaszolni fog

Bucuresti, szeptember 26. Az alkotmányos front vasárnap a Marna-teremben nagygyűlést tart, amelyen Bratianu Gheorghi és Averescu marsall is beszélni fognak. Valószínű, hogy ez alkalommal válaszolni fognak Tatarescu constantai támadásaira.

A liberális párt ellengyűlése

Tatarescu tegnap közölte Constantában, hogy a liberális párt nagy tüntetést rendez ugyanazon a napon, amikor a nemzeti

parasztpárt fogja megtartani demonstrációját. Ha a nemzeti parasztpárt elhalasztja tervezett manifesztációját, úgy a liberálisok is elhalasztják az ugyanarra a napra, amikor az ellenzéki párt akarja azt megtartani.

A lapok szerint Dinu Bratianu és Tatarescu mai megbeszélésük alkalmával annak lehetőségét tanulmányozták, hogyan lehetne a hadsereg felszereléséhez szükséges alapokat növelni. Megvitatták továbbá azokat az intézkedéseket is, amelyeket a nemzeti parasztpárt akciójával szemben fognak foganatosítani.

Dinu Bratianu és Tatarescu együtt az erdélyi királyi vadászatok színehéjére utaznak.

Bucuresti, szeptember 26. A Lupta írja, hogy a nemzeti parasztpárton kívül a németi kerületen port és a Pruzsa kórmánya is engedélyt kért a kormánytól, november 14-én a fővárosban nagygyűlést tartson. A lap azt hiszi, hogy a hatóságok megtagadják az engedélyt.

A lengyelországi zsidóság tiltakozása a nürnbergi törvények ellen

Varsó, szeptember 26. A lengyelországi zsidó testületek konferenciáján tiltakozó jegyzéket szavaztak meg a Nürnbergben hozott zsidóellenes törvények hozatala miatt. A konferencia táviratilag közölte tiltakozását a Népszövetséggel.

volt instrumentum a nagybirtokosok kezében is.

Az a német, aki árja vérenek nemessége mellett jobb életfeltételekre is gondol, eo ipso az árjaság árulója lesz. Így mondja ezt kategórikusan Rudolf Zilkens „Urklub in Masuren” című regényének hőse: „Az ilyen emberek nem németek”.

Es a német parasztpárt nemárjaságának kiegészítéseként jelentkezik Lippe herceg, Kelet-Poroszország legnagyobb földbirtokosa és kijelenti:

„Nem szabad elfelejteni, hogy ezeknek a parasztnak a vérében romlott vér folyik”.

Miről is van szó e szavak mögött? Arról, hogy a parasztpárt elhagyják Poroszország mezeit. Vagyis a német parasztpárt, aki nem akar éhenhalni a junkerek birtokain, szintén törvényonkivüli figura, „romlottvérű” ember, aki ellen minden intézkedés szabad és megengedhető.

Ezek után senkisé fog csodálkozni azon, ha a legközelebbi nürnbergi pártkongresszuson a „romlottvérű” német parasztpárt nemárjának, sőt semítáknak fogják deklarálni. Az árjaság szimbóluma Gűbbels ur pipereke figurája marad.

Három genfi portré

Genf, szeptember végén

Senki sem kérdi Genfben, hol van Laval. Ha itt van — látni. A kirendelt újságírók egyszerűen egymás után egy üres hely köré csoportosulnak, mely egy füstöl, mint egy kráter. A kráter közepén áll Laval, kicsi alak, egy cigarettát kinéz és a kérdésekre röviden, de utólerhetetlen bölcseséggel felel.

Lavalról sok mindent tud a világ, többek között azt is, hogy csak fehér nyakkendő és fekete szemeket visel és amikor José kisasszony férjhezment, a miniszter titkár nélkül, az apa pedig legjobb bizalmasa nélkül maradt. Az utazó Lavalról azonban már kevesebbet tudnak. Rómában Mussolini karján láttam, amikor várak a hidropánt, amely a Duce súlyos alakját hozta.

Laval úgy játszik, ahogy a fényképeken mutatkozik. Nem nyilatkozik hangosan, nem szereti a zajt és Olaszországgal szemben sem olyan hangos, mint nagynevű elődje, Barthou. Egyetlen hangos szó sem hagyta el Laval ajkát Olaszország ellen, abban a pillanatban, amikor Franciaország szelleme, a jogászok országa mélyen elítélte az Abesszinia elleni akciót. Volt bátorsága puha beszédet tartani és olyan szavakat mondani, amelyek maguk között semmisülnek meg. Azt mondta Aloisnak (Olaszország) és Edennek (Anglia): „Mint Lavalnak szívesen van megjelölték barátságára.”

Frappáns látvány volt látni ezt a fekete embert, mint keresi a békülést két fehér között, egy könnyezéppel a szemében, mely fájdalmat mutat és mosollyal a szája körül, mely végtelen fölényt árul el.

Laval alapjában véve közepes francia. Magában egyesíti a közepes francia minden kvalitását és defektusát. De ezek között egy magasabb tulajdonság dominál: az összes vonásait és ez specifikusan francia: a dolgokat a jövő perspektívából nézi. Egy Anglia között, mely a dolgokat csak a közelből nézi és amely a politikát egyik hétről a másikra csinálja, és egy Olaszország között, mely tele van lelkesültséggel és tüzes érzületekkel, Laval Franciaországot nagyon is kiszámított mértékkel képviseli. Elegáns mosollyal és könnyen fakadó könnyekkel.

Eden bárholonnan is jön, úgy néz ki, mint ha színházból jönne. Jön, hogy megkérdejem: hol hagyta a kesztyűjét. Negyven éves, szabályos a profilja, keskeny, széke bajusza van és kezét minduntalan zsebében tartja.

Ez a fiatal, magastermetű diplomata szellemes is. Én annál az asztalnál ismerem meg közelebről, ahol a nagy személyiségek képei láthatók. Mindketten ugyan azt a képet kerestük. Öccellenciája az első sorokban szerepelt, én azonban „többek között” hátrébb kerestem ugyanezt a lapot, véletlenül. Amikor megköszöntem utbaigazítását és hallottam válaszát: „nagyon szívesen”, ironikusnak találtam. Az nap este azonban, miután Eden úgy dolgozott a titkáraival, mint egy oxfordi diák az „Eaux Vives-en”. Láttam egy feltűnően szép hölgyet a karján. Én önkénytelenül arra gondoltam, hogy Eden Genfben Aloisi ellenfele és Laval szónoki fordulatának ellentéte és úgy tűnt, hogy ez az angol nem mondhat mást a hölgynek, akit kísért, mint néhány cinikus complimentumot a gazdagságáért.

Amikor Teclé Hawariate, Abesszinia fődelegátusa, elhaladt a fényképezők sora előtt, akik a Népszövetségnek várták, kiszakította magát a tömegből és leült az ethiopiai diplomata balján. Teclé Hawa-

riate a világhírnév előtt egy deklarációt melletti foglalt helyet. A rossz nyelvek azt mondják, hogy ezt az elhelyezkedést azok inszenzárták, akiknek az érdekében állott.

Teclé alacsony ember, hatalmas homlokával és nagy frizurával. Doktor. Arca egy megborított kutyára hasonlít és Kalifornia minden aranya a szájában van. Amikor Teclé megjelenik a színteren, köréje gyűnnek a fotografusok és ilyenkor maga mellé veszi az anyját, hogy vele együtt fényképeztesse le magát a Népszövetség folyósján.

Maga az ember azonban szenved minden molesztálás miatt. Reggel valóságosan úgy suhan el a falak mellett, mint egy árnyék, az ut szélén jár és tisztelettel köszönti az újságírókat, akik mosolyognak feléje. Ő tudja hazájának bűneit és mintha szegynélne azokat. A feketék kissé messze mentek fellépésükkel. Vannak közöttük olyanok, akiknek csak halvány fogalmuk sincs az évszakok alakulásairól és a hónapok fázisairól.

Teclé ur azért van itt, hogy megnyerje országára javára a „szabad szellem” által determinált jogokat. Erdkeit azonban nem szolgálja a legjobban. Fekete színe, rendetlen ruházata, mosolya, mely egy szép alázatosságát fejezi ki, mindez nem teremt tulságosan kedvező atmoszférát körülötte. Ő is rosszul érzi magát a fehérek között. Aloisától egyszerűen fél. Amikor meglátja, elszalad és elbujik a nemzetek illemhelyén.

Teclé szegény ember. Egy távirat Addis Abebába valóságos fájdalmat jelent számára. A négus mindenét eladja, hogy megfelelően a pillanat diplomáciai követelményeinek.

Amikor a konfliktus kipattant, Teclé azt hitte, ennek az az oka, hogy Ethiopia nem fizette ki hozzájárulását a ligában és 60 ezer 539 arany frankot hozott Genfben, ahol három napig aludt a Hotel de Russiében, felhúzott pisztolyt, amíg a pénztárnok ur hajlandó volt elfogadni az összeget. Teclé reménye Eden. Eden azonban sohasem akarja észrevenni. Eden felé nagy fehér szemeket mereszt és boldog, ha találkozik vele.

Előbb, vagy később Anglia a rend nemis koncepciója nevében szépen meg fogja osztani Olaszországgal azt a hatalmas területet, amelyet Abessziniának hívnak. Ezt Teclé Hawariate természetesen nem tudja, de azt hiszi, hogy körülötte forog a világ. Azon a napon, amikor ez megtörténik, a doktor diplomata sirni fog a Népszövetség kapujában és sóvárogva fog nézni a fényképek után.

Romulus Dianu

Építészek, mérnökök nélkülözhetetlen kézikönyve. Az építőipar teljes, tökéletes encyklopédiája, 2 kötet, 2300 old., 800 ábra, többszáz táblázat.

Dr. MÖLLER KÁROLY:

Építési zsebkönyv!

A két kötet ára: 1452 lej. Lepagenál, Cluj. Vidékre azonnal szállítjuk, utánvétellel, portó felszámítása nélkül. Kérjen teljes műszaki jegyzéket.

I. Jilone:

Fontamara

A Marsica földhöztapadt parasztjainak, akik Mussolini büszke, mert csak egyszer esznek naponta, színes életcirása a fasizmus uralma alatt.

Ára 60 lej

Kapható az Új Kelet könyvosztályában.

Az abesszinek imádkoznak...

H. R. Thompson, angol kapitány, aki több alkalommal volt Addis Abebában, írja ezt a szemléltető rajzot az abesszinek fővárosáról.

Ha nem tudnám, hogy Afrika egy egzotikus helyen vagyok, a hotelem hangulatából arra következtetnék, hogy Tiro, vagy Ausztria valamelyik fűrődelyén élek. Az udvaron rikító virágok, dália, fuksziák és óriási margaréták. Illatuk gyakran a nagy melegben elkábit. A banán levelei hűsítéket kisé, az ember mintha egy tölgy árnyékát érezné. Nézek az Anatoto felé, amely 3200 méternyi magasságban mered az égnek és csúcás fehér felhők övezik. A nap most, szeptemberben erőteljes és vakító, de a levegő ritka és hűs. Nem csoda, hogy 2600 méternyi magasságban vagyunk. Minden legkisebb testi megerőltetés az uróipait módfelett kimeríti. A kimerülésnek ezt az érzését azonban a legkisebb benszülött gyermek sem ismeri. Hotelem előtt reggeltől estig abesszín gyermekek hancuroznak, táncolnak és kéri az alamizsnát.

„Nagy ur vagy, szent Isten, mennyi áldást kaptál az Úrtól! Adj már belőle nekem is va.amit!”

Igy koldulnak Abessziniában a gyermekek, miközben fából való kardokat hajgálnak a levegőbe és harci táncokat lettenek. Elragadó kis kölykök vannak közöttük, sok természetes bájjal és ellenállhatatlan kómikummal. Már korán reggel megjelennek, álomból keltenek és csak úgy tudom elűzni őket, hogy apró, rézkrajcárokat dobok le nekik, „pezások”, amiket ügyesen elkaptak csontos kezeikkel. De ezzel csak egy részét tudtam elzavarni a koldulóknak, mert azután egyre jönnek valóságos rajokban ablakom alá táncolni és koldulni.

Vasárnap reggel a Szent György katedrálisban voltam, ahol a császár, a császárné és a birodalom összes méltóságai megjelentek. A meghívó, amelyet a hotelemből küldtek, abesszín és francia nyelven volt megfogalmazva és így szólt:

„Az Amerikai Egyesült Államok népe vasárnap ösze fog gyűlni templomaiban, hogy a békéért és a háboru elhárításáért és Etiópia függetlenségéért imádkozzon. Noha a császár és az etiópiai nép már hónapok óta imádkozik, a császárság összes provinciáiban külön parancsok mentek ki, hogy ezt a napot avassák az imák napjává és érezzék együtt Amerika népével.”

A meghívóban ezután fel vannak sorolva az ünnepi ceremónia egyes pontjai.

A rendezők nyilván nem gondoltak arra, hogy éppen ezen a vasárnapon fog kezdődni a hosszú esőzés. Reggel nyolc órakor lóra ültem, hogy a katedrálishoz lovagoljak, amikor hirtelen az elsőtőlűlt égből megindult a trópusi és vastag eső, amely úgy zuhog és pattog, mint gépfegyvertűz a hotel plébából való fedelére. A gyanus alakok, akik a hotel kertjének bejárata előtt ödöngenek, árusok és alkalmi kereskedők, akik bibliát, szentképeket, töröket és puszkákat árulnak, boyok, löcsiszárok, gyorsan fedél alá menekülnek, a város hirtelen elcsönvesedett és kiürült, csak az eső csik keményen és egyhanguan.

Kilenc óra után az eső éppolyan gyorsan, ahogy jött, elvonult, mire én felülök lovamra és levágtatok a császári palota felé. Innen aszfaltozott ut vezet a város legmagasabb részébe, ahol Menelik szobra áll és mellette a Szent György katedrális.

A ceremónia úgy látszik, már lezajlott, mert hosszú menetben látom jönni az udvari és állami méltóságokat, szolgálókkal. A grandok díszes öszvéreken ülnek, előttük és mögöttük a mezítábas, fehérbe bugyolált szolgálók. Felismerem a pénzügyminiszter fehérszakállas, ravasz arcát és köszöntöm. Ő is megismer, bizonyára emlékezett, hogy együtt voltunk teán a császárnál. Barátságos méltósággal emeli meg széles karimájú, vastag nemezkalapját. Miután a méltóságok elvonultak, a kíséretükben levő katonák visszajönnek, hogy sorfalat álljanak a császárnak és közvetlen kíséretének. Kómikus látvány, ahogy ezek az irreguláris katonák, akik különböző vidékekről jöttek be uralkal, felsorakoznak. Egy öreg parancsnok bottal a kezében, igyekszik rendet teremteni a fecsegő és lomos tartású katonák között.

A távolból hirtelen hangos parancsszavak hallatszanak, a felállított oszlopok az ut két oldalán rendezkednek és már látni lehet az autókat, amelyek lefelé ereszkednek. Az első egy hatalmas amerikai gép, két etiópiai zászlóval. A lépcsőkön jobbra és balra egy-egy fegyveres katoná áll. Amikor a gépkocsi elvonul, az ablak mögött látni lehet Haile Szelasszie császár sápadt arcát. Üdvözlésemre barátságosan megemeli fehér trópusi sisakját. Három további autó hozza a miniszterek

egy részét és az udvari méltóságokat. A különböző hivatalok főnökei gyorsan leereszkednek öszvéreikről, térdre borulnak a császár előtt és földig ejtik fejük, ugyanúgy a kíséretükben levő emberek is. Az én szolgám is követi a példát, az autók megállanak, a bentülők kijönnek és szintén résztvesznek a hódoló tiszteletadásban.

Tovább galoppozok szürke lovamon a Menelik tér felé, ahol sűrű embertömeg rajzik és ahol reguláris csapatok állanak marsra készen. Beszálok, a mellettem levő legény elviszi lovamat és a tömeg közé keveredem. Ahogy ott állok a Menelik szobor előtt, valaki vállamra teszi a kezét és franciául üdvözlő:

— Jó napot!

Dr Blatta Kidane Mariam Abera ur volt, aki Franciaországban, Montpellierben végezte az egyetemet és itt az udvar sajtófőnöke. Magyarán kezd:

— Látja, ezen a helyen egykor hatalmas fügefá állott, olyan nagy, hogy nyolc ember nem tudta átfogni. Ez volt a vesztőhely; a fá előtt állottak az akasztófák. Minden pénteken itt végezték ki a haláraitét gyilkosokat és hazaárulókat. Ezt azért csinálták olyan nyilvánosan, hogy az emberek respektálják a császári igazságszolgáltatást. Ma már nincs szükség az ítéletek végrehajtására a bűnözőket egy erre a célra épített házban végzik ki olyképpen, hogy az elítéltet egy beépített helyre kötik, négy katoná pedig négy részen át tüzel rá, úgyhogy a golyó nem téveszthet célt és az elítélt pillanatok alatt kilehel gonosz lelkét. A sajtófőnök ur szíves volt hozzám és el-

jött, hogy nézzem meg a Szent György katedrális belülről. Feltűnt az aranydíszes templom kupoláján egy csillag, amelynek ágai struotóját tartanak.

— Ön csodálkozik ezen ugy-e és szeretne tudni a jelentőségét? — kérdezte kísérőm. Megmondhatom. Arra szolgál, hogy figyelmeztesse a hívőt, hogy vigyázzon lelkére, aminthogy a struomadár is állandóan örködik arra, nehogy baj érje tojásait.

A templom körül hatalmas szabad tér és amelyet ketős kerítés vesz körül. Most éppen egy halottat visznek, aki gyékénybe van begyalálva. A hozzátartozók nyugodtan leülnek a földre és türelmesen várják, amíg megássák a sirt. Akkor azután ők maguk behelyezik halottjukat, elföldelik, egy öreg ember néhány áldó szót mond és ezzel egy ember eltűnt a föld színéről.

A katedrális Menelik építtette uralkodásának ideje végén és itt koronázták meg 1930-ban a mostani császárt. A négus koronázásához megvásárolta Vilmos excsászár díszkocsiját.

A templomból még nem ment ki mindenki, a papok hosszú tallárjukban és fődellen bukka még ott vannak. Egy öreg pap feléjük jön és üdvözölt bennünket. Érdekes parriarcha feje van. A templom díszítése, üvegfestése, freskói bizánci stílusúak, de nagyon primitívek. A legübb festmény a királyürrület és jótékonyaságot szimbolizáló. Leghatásosabb az amelyen egy leprabeteget egy nemes ember találkoznak. A beteg kinyitja szikár karját és vizet kér. Az ur nem undorodik tőle, hanem teljesíti kívánságát. Ezért a legenda szerint a jötevő, aki külfönből sok gonoszságot kövelett el, az égből nagy jutalmat nyer, vagyis beköltözik a Parádésomba.

A templomból hazakisért a sajtófőnök. Ahogy a hotel elé értünk, ismét megeregett az eső és a város pillanatok alatt kiürült.

**KIFÉNYESEDETT, zsiros ruhákat speciálisan tisztít
CZINK vegyészeti gyára**

A Népszövetség gazdasági bizottságának érdekes jelentése Románia ipari fejlődéséről

Egyedül Románia ipari termelése fejlődött olyan iramban, mint Japáné

Bucuresti, szeptember 26. A gazdasági köröket élénken foglalkoztatja a Népszövetség nemrégiben közzé tett jelentése, amelyben az egyes országok termeléséről és az általános gazdasági helyzetről számol be. A kérdés, amely ennek a jelentésnek elolvasása előtt felmerült és amelyre az olvasó feleletet vár: tuljutottunk-e már a válság éveim, vagy pedig a termelésnek az a fellendülése, amely kétségtelenül tapasztalható, csak ideiglenes konjunktúra jele? A jelentés inkább az utóbbi feltevésnek ad igazat.

A Romániára vonatkozó adatok forrásul nagyrészen a Román Konjunktúra-kutató Intézet jelentése, valamint a Népszövetség mellett működő gazdasági hivatal megállapításai szolgáltak.

A világ ipari termelésének index-számai Oroszországot kivéve a következők: az 1925—29 évek termelését 100-nak számítják. 1930-ban 96, 1931-ben 82, 1932-ben 69, 1933 első negyedében 69, 1934 első negyedében 84, 1935 első negyedében 90. Oroszország adatait is beszámítjuk, akkor 1930-ban az index 100 és 1935 első negyedében 105.

Romániában az ipari termelési index 1930-ban 116 volt, 1933 első negyedében 99-re csökkent, míg 1934-ben 137 és 1935 első negyedében 139 volt.

Ha 1935 június hónapjait tanulmányozzuk és az 1929-es termelést 100-nak tekintjük, akkor az ipari termelés indexe nálunk a következő: 1932 június 92, 1933 június 100, 1934 június 126, míg 1935 júniusában némi csökkenés tapasztalható, 122. Hasonló arányu a visszaesés Görögországban, Franciaországban és Csehszlovákiában.

Ha a befektetési javak és a fogyasztási javak termelését tekintjük, akkor megállapíthatjuk, hogy az előbbi kategória többet szenvedett a válság következtében.

Ennek index száma ugyanis 1930-ban 96.4 volt, míg 1934-ben 121.5-re emelke-

dett. Ezzel szemben a fogyasztási javak indexszáma 1932-ben a fogyasztási javak 1934-ig mégis 131-re emelkedett. Ez azt tanúsítja, hogy a romániai piac az utóbbi javak felvételére sokkal inkább alkalmasabb mint az előbbiekre. Belföldi gazdasági helyzetünk szempontjából természetesen nagy érdeklődésre tarthat számot a mezőgazdasági termelés értékének indexe. Lejben számítva és az 1929-es értéket 100-nak véve ez az index a következő: 1930-ban 53, 1931-ben és 32-ben 43, 1933-ban pedig 40. Ime: a válság egyik oka a mezőgazdasági értékek árának hanyatlása és a mezőgazdarátegek vásárlóképeségének csökkenése.

A Népszövetség jelentése megállapítja, hogy Románia ipari termelése ugyanabban az iramban növekedett, mint Japáné, azaz a különbséggel, hogy nálunk a fogyasztási javak termelése volt nagyobb, míg a befektetési javakat nagyrészen még mindig a külföldről kell befektetnünk.

— A Színáj évrő vizsgálja. A napokban zajlott le Cluj város konzervatív zsidóság legjobbjainak jelenlétében a Színáj Talmud Tóra Egyesület vizsgálja, Tizenöt tanító vizsgáztatott négyszáz gyermeket a bizottság előtt. Öröm volt hallgatni a hat éves kortól tizenöt éves korig terjedő gyermekeregből a folyékonyan adott feleleteket, amely bizonyította egyfelől a tanítók odaadását, másrészt a kis tanítványok buzgóságát. A szombati erőpróba megmutatta, hogy a Színáj-egylet feladata magaslatán áll és vállalt kötelezettségeinek eleget tesz. A megjelent közönség örömmel látta, hogy a jövő generáció Tóra-szelvényen való fejlődése biztosítva van és boldogan ígérte, hogy ezt a nagyfontosságú intézményt ezután még jobban fogja támogatni. A vizsga után Rosenzweig Emanuel az egyesület elnöke tartott lendületes beszédet, amelyben méltatta az egyesület tanítóinak nehéz munkájában való fáradozását, további tanulásra buzdította a tanítványokat és megköszönte a hitközség és a közönség részéről mutatkozó intenzív érdeklődést.

A Memel-vidék német és orosz keresztüzben

Franciaországot már idegesíti, hogy középeurópai kérdéseire Anglia még nem válaszolt

Párizs, szeptember 26. Az olasz-angol abesszin viszály egy mellékhatása egyre jobban izgatja a politikai kedélyeket.

Már a francia politika irányváltozásának első híradása kapcsán jelentettük, hogy Franciaország nem egykönnyen szakíthatta meg az olasz szövetségi szerződést. Ha ezt megtette, arra komoly és nyomós okai voltak és ha a hír százszázalékosan igaz, ugy nagy árat fizettek azért az angolok, hogy Franciaország és valamennyi szövetségese a nagy gyarmati konfliktusban Anglia mögött vonul fel.

Mint azóta kiderült, Franciaország azt a már nem egyszer hangoztatott felfogását változtatta be politikai aprópénzre, mely szerint az ő európai nyugalma mindig megér egy gyarmati háborút.

Mivel az európai politikai fronton többet ígértek neki, mint amennyire az olasz szövetség során reménye lehetett, érdekeit az angol oldalra csoportosította át. Angliától azt követeli ezért a szolgálataért Franciaország, hogy az osztrák kérdésben, a dunai egyezmény ügyében, a keleti paktum dolgában és végül a német fegyverkezési egyenlőség tekintetében foglaljon el olyan politikai irányvonalat, mint amilyen Franciaország már évek óta halad.

Az évi megállapodás valóban meg is történt, de a részletes gyakorlati szerződés még mindig késik.

A tegnapi nagyon fontos tárgysorozatu minisztertanács szétszórtan anélkül, hogy döntött volna, mert Anglia nem tudta a francia kívánságokat a maguk egészében hono- rálni és így a döntésnek értelme még nem volt.

Addig ugyanis az abesszin-olasz ügyben nem foglalhat Anglia véglegesen állást és addig a Földközi tengerre mozgósított flottájának további parancsokat nem adhat, amíg nincs feltétlen biztonsága tekintetben, hogy Franciaország a hátamögött áll-e. Mivel viszont Franciaország addig, amíg a maga kívánságait illetően nem kap feltétlen biztosítékokat, ugyancsak tartózkodó álláspontot foglalt el, állni és várni kell az olasz-abesszin kérdéssel.

Párizsban — mint legújabb jelentéseink mondják — a tegnapi angol minisztertanács nem titkolható idegességet keltett. A minisztertanács a francia kérdést illetően ugyanis úgy döntött, hogy — majd a hét végén. Párizs nagyon szeretné, ha az angol politika feltelettel teljesítene, mert ebben az esetben biztos lehet abban, hogy a német támadásból belátható időközönként feléne nem kell és abban is, hogy a Dunavölgyén hosszú időig termé- keny munkára alkalmat adó béke lesz.

Azt, hogy Párizs különösen most szeretne az angolokkal megállapodni, nemcsak az a tény időszerűvé, hogy az angoloknak szükségük van a franciák erejére, hanem az is, hogy Németország egyre jobban olyan mozdulatokat tesz, amelyek háborúk rémét vetik előre.

Már az olasz-abesszin konfliktus kitörése alkalmával attól féltek a nyugati hatalmak, hogy az olasz hadsereg másirányú elfoglaltságát a sovinszta és nacionalista izgatásoktól fűtött német birodalom arra fogja felhasználni, hogy Ausztria ellen forduljon. Ez egyelőre nem következett be, de annál féltre- érthetlenebbül indult meg a német törekvés — a Memel irányában.

A német nemzeti szocialista propaganda- hetek óta egyre jobban tüzel és izgat a Memelvidéken és olyan forradalmi légkört teremt, amelyben simán és a lakosság segítségével valóban sikerülne a megszállás. Ezzel a nemzeti szocialista tüntetően éles propagandával szemben a litván kormány a Népszövetségnek tiltakozni is akart már.

Most — mai jelentéseink szerint — a szovjet-orosz propaganda felelőre a litvániai rész- szekre, mert így akarja ellensúlyozni, hogy a litvániai tömegek csendben és megadással

tudomásul vegyék, ha esetleg a német seregek ráteszik a kezüket a Memelvidékre. Az oroszok éppen ezért a litvániai lakosságot izgatják és tüzelik, hogy azok ne hagyják a német inváziót felfejlődni.

Az orosz izgatásnak valóban sikerei is vannak. Litvánia különböző parasztságokról forradalmi megmozdulások hírei érkeznek. A hivatalos litván jelentések szepitik ugyan a helyzetet, de annyit beismernek, hogy Garziszki vidékén egész komoly jellegű megmozdulások voltak már.

Az orosz ügyönkék arra izgatják a lakosságot, hogy az bojkottálja a városokat, ne lássa el azokat élelmiszerekkel, amennyiben a kormány lanyhán kezeli a Memelvidék elleni propagandát és nem lép fel megfelelő

eréllyel a fenyegető német betörés ellen.

A Börzen Zeitung a memeli ügygel kapcsolatban élesen kirohan Franciaország ellen. Megállapítja, hogy az egész abesszin-olasz konfliktus, a Népszövetség maga és a kisállamok nem egyebek, mint a francia „bűvészmutatványoknak” golyói. Ugy játszik Párizs velük, ahogyan akarja. A felidézett szellemeket azonban nem lehet halotti életre visszaparancsolni. Németország itt áll és az a kötelessége, hogy a francia játékra reflek- torálva rávilágítson.

A lap végül megállapítja, hogy Franciaország az egész olasz-abesszin konfliktusban azért szerepelt és azért állott az olaszok pártjára, hogy zsarolhasson. Ezalkalmmal Angliát akarja megzsarolni.

Beiktatták hivatalába a Nemzeti Bank új kormányzóját

Mitita Constantinescu bucsuia a pénzügyminisztériumtól

Bucuresti, szeptember 26. Ma reggel Mitita Constantinescu bucsut vett a pénzügyminisztérium tisztségéből. Az aktus Inculeț belügyminiszter jelenlétében folyt le, aki ideiglenesen a pénzügyminisztérium ügyeit is vezeti. Inculeț a következőkben bucsuztatta az új bankkormányzót: „Rám esett az az őszint monda kellemetlen választás, hogy Mitita Constantinescunak távozását közöljem önökkel. Mindnyájan tudják, milyen rendszeres, becsületes és fáradhatatlan munkásságot fejtett ki a minisztérium kebelében. A kormány általam mond neki köszönetet termékeny tevékenységéért. Különösen szerénysége tett mély benyomást ránk. Hogy kormányzó- nak nevezték ki ezt csak tulajdonságainak és munkakészségének köszönheti. Új tiszt- ségében amely annyira fontos és rokon vonásai vannak a pénzügyminisztériummal, kívánjuk, folytassa hasznos munkásságát az állam és a nemzet hasznára.”

Constantinescu válaszában kifejtette, hogy rosszul esik neki, miszerint Victor Antonescu, aki iránt tisztelettel és szeretettel viseltetik, e napon távol van. Köszönetét fejezte ki volt munkatársainak, akiket felkért, teljes odaadással támogassák utódját is, V. Badulescut.

A tisztségviselői nevében Procopiu osztályfőnök válaszolt.

Egy órákor az új bankkormányzó megjelent a Nemzeti Bankban, ahol a bank igazgatótanácsa fogadta C. Teodorescu helyettes kormányzó, I. Baicoianu és Oscar Kiriacescu üdvözlőlké Mitita Constantinescut, aki válaszában kifejtette, hogy a Banca Nationalának teljes mértékben teljesíteni kell magas hivatását. Erre minden téren szükség van, nemzetvédelmi tereumon, valamint a hitelélet fellendítése, a nemzetközi cserefor- galom, stb. terén.

SELECT MOZGÓ
Richard Tauber egyellen
filmje: **Rügyfakadás**
Schubert élete.

Paradicsomi élet van Maglavitban

Petrache Lupu, az „istenlátó” pásztor ma már gazdag ember

Craiova, szeptember 26. Az ország tizen- nyolcmillió lakosa közül aligha van valaki, aki ne hallott volna még Maglavitról, helye- sebben a maglaviti „istenlátó” pásztorról. Egy egyszerű juhász két-három hónappal ezelőtt arra a valóban nagyszerű meg- állapításra jutott, hogy felcsap „szent”- nek, mert így sokkal többet kereshet, mint a juh- őrzéssel. Ahhoz azonban, hogy valakit szent- nek lássanak, szenthez illő tetteket kell hogy végrehajtsion. Petrache Lupu pedig tudvalegőleg a csodapásztor, tényleg nem mindennapi dolgot cselekedett. Elhíresztelte a községben, hogy több ízben megjelent neki az Isten. A jóisten vagy az „őreg”, ahogy ő mondja, három pénteken egymásután jelent- kezett előtte és felszólította őt, hogy térítse jobb utra az embereket.

gyülekezik össze Maglavitban és százkilo- métereket tesznek meg a parasztkok sokszor gyalog is azért, hogy az „istenlátó” pásztor néhány szavát hallják. Ennek az óriási tömegzarándoklásnak legfőbb oka abban rej- lik, hogy azok, akiknek érdekében áll, a leg- fantasztikusabb csodákról terjesztenek híre- ket. Ma már általános a közhit, hogy a maglaviti „szent” bénákat gyógyít, vakoknak adja vissza a látást és paralitikusokból láng- elméket varázsol.

A csoda pedig hónapok óta tart és ez, mint kiderült, ugy a község, mint Petrache Lupu szempontjából a legragyogóbb tizlet. Maglavit, mint már említettük, Olteniának egy teljesen jelentékeny kis falucskája volt eddig és létezéséről jóformán a megyében lakók is alig tudtak. A község néhány ezer lakosa többnyire juhtenyésztéssel foglalkozik és bizony a legtöbben szűkös anyagi visz- nyok között éltek. Amióta azonban ez a csodálatos konjunktura beütött azóta való- sággal tejjel-mézszel uszó Kanaánvá változott a kis falu. Az a sokezer ember, amely na- ponta odaérkezik, rengeteget költ és csak természetes, hogy az a sok pénz, ami a köz- ségben marad, felvirágoztatta Maglavitot. A község tehát örül Petrache Lupunak, ami természetes is, hisz fennállása óta ennyi pénz még nem volt a faluban. De jól jár az isten- látó pásztor is. Rozoga házat valósággal újjá- építették és ugy berendezték, hogy azzal a legmódosabb gazdálkodó is nyugodtan el- dicsekedhetnék. Ezenfelül naponta érkeznek az adományok. A zárandoklat óta még nem

Vigyázat

Ne hagyja magát ártal- mas és silány utánzatra rábeszélni. Nem minden fémtisztító

„SIDOL”

Kímélve nem kapható!

fordult meg olyan ember, aki ne ment volna el a juhásztor lakására és ne hagyott volna ott valamilyen ajándékot. Különösen a pa- rasztasszonyok tesznek ki magukért. Vász- nak, szöttesek, élelmiszerek, gyertyák és mind olyan holmi szerepel az adományok között, amelyekre egy háztartásban szükség van. A módosabb gazdálkodók természetesen értékesebb holmikkal érkeznek és ren- getegen vannak olyanok is, akik nem termé- szetben, hanem pénzben rójják le adakozásu- kat. Nyugodtan állítható, hogy Petrache Lupu a még nemrégien földhözragadt szegény juhásztor ma dúsgazdag ember.

Jellemző egyébként a forgalomtól eredő üzleti kapzsiságra, hogy kiválték az élelmi- szerekre! valóságos uszora folyik. A hatósá- gok ezért elrendelték az élelmickek és háló- helyek árának maximalását.

Önkéntelenül is felvetődik a kérdés, hogy a polgári és egyházi hatóságok miként véleked- nek a maglaviti „csodáról”. A helyzet az, hogy az egyház elismerte a juhásztor termé- szetfölötti képességeit. A polgári hatóságok természetesen mitsem tehetnek és hagyják az eseményeket a maguk medrében tovább folyni, mindaddig, amíg a közbizony megújja a csodajárást és a nem mindennapi zárandok- lat Maglavitba magától abbamarad. Annak ugyanis nem sok értelme lenne, hogy a ható- ságok erőszakkal közbelépjenek. A fanati- zált tömeg ebben az esetben ellenállna és ebből csak véres események robbannának ki. A tömeg hangulatára mi sem jellemzőbb, minthogy a napokban meg akartak lincselni egy egyetemi tanárt, akit Bucurestiből küld- tek Maglavitba Petrache Lupu elmeállapotá- nak megvizsgálására. Az egyetemi tanár tár- saságában még több neves professzor volt és csak kevésen mulott, hogy az orvosi bizottság nem esett áldozatul a feldühödött tömegnek. Az egyetemi tanár mindössze néhány szót tudott váltani a „szent”-tel és végül akarva, nem akarva, kénytelen volt a tömegnek ki- jelenteni, hogy ő is hisz a pásztor csodátevő erejében és végül arra szólította fel a népet, hogy kövessék Petrache Lupu tanácsait, ne lopjanak, stb.

A fenti esetből tisztán látható, hogy a ható- ságok nem kívánnak tudomást szerezni a maglaviti eseményekről. Petrache Lupu pedig háborítatlanul folytatja „csodátevéseit”. Napról napra jobban tudatára ébred annak, hogy a maglaviti cirkusznak ő a lelke és ennek a tudatnak a növekedésével egyre kö- vetelődzőbb lesz. Ujabbban azzal a követelés- sel lépett fel Petrache Lupu, hogy amikor ő beszél, mindenki térdejen le. Az elmúlt na- pokban egy ismert bucaresti mérnök annak ellenére, hogy körülötte mindenki térdénálva hallgatta a „szent” szónoklatát, nyugodtan állva maradt és így figyelte, hogy mit mond az istenlátó juhásztor. Petrache Lupu egy- szerre csak észrevette, hogy a mérnök pa- rancsa ellenére sem térdelt le. Abbahagyta prédikációját, majd a szentségtörő felé for- dulva így szólt:

— Hé, te amott! Hát te miért nem tér- delsz le?

A „szent” szavaival egyidőben zugolódás kezdődött a tömegben, úgyhogy a mérnök ajánlatosnak találta gyorsan tovább állni, még mielőtt komoly veszedelembé került volna.

HORT DEZSŐ:

Uj szocializmust!

Szociológiai tanulmány a marxi gondolat- rendszer lényegéről és hiányosságairól. Most jelent meg! Ára 58.— lej Lepage, Cluj. Kérje a könyvszencziók ingyenes jegyzékét: Lepage, Cluj.

Nagy ünnepekre ruháinkat festeni és tisztítani csak az „Unió”-hoz vigyük Cluj, Telef. 877

SPORT

A Makkabi-ideológia és a brünni világkongresszus

Irtá: MICHAEL SCHINDLER, a cernauti Makkabi elnöke

A pár nap előtt Brünnben megtartott Makkabi Világkongresszuson ismeretesen elnökváltás történt és az eddigi dr. Lelewer helyett dr. Brodetsky professzor lett a Makkabi exekutív elnöke. A Zsidó Távirati Iroda tudósításaiból azonban nem derült ki világosan, mi okozta a meglepő elnökváltást. Annál is inkább, minthogy aki dr. Lelewer, az eddigi elnököt ismerte, tudta róla, hogy a világkongresszusra igen gazdag munkatervvel és teljes munkakedvvel utazott el. Makkabista körökben lemondása nagy meglepetést okozott, amelynek okaira világít rá Schindler Michael, a cernauti Makkabi elnöknek alábbi cikke. A problémára azonban még visszatérünk.

Ismert tény, hogy egy a Makkabi Világ-szervezet vezetésében, mint a romániai szervezetbe tömörült zsidó sportegyesületek vezetésében egy idő óta a lappango krízis ezreteti hatását. Az 1933-ban Prágában megtartott Makkabi Világkongresszus több személyiségből álló exekutívát választott, a tagok nagyrésze azonban rövidesen lemondott és a Világ-szervezet vezetését két személy, dr. Lelewer Hermann elnök (Tel-Aviv), akinek speciális megbízása volt a második Makkabiada előkészítése és dr. Jakobovitz főtitkár (London) látta el.

A Makkabi mozgalom állandó terjedése, ifjúsági, valamint chalucomozgalmi karakterének mindinkább kidomborodása ideológiailag különböző álláspontok kialakulását tette lehetővé, azon álláspontokét, amelyek a zsidó népet ma foglalkoztatják, különös tekintettel a Makkabinak a cionista szervezettel való viszonyára. Minthogy a kérdésben a világkongresszus nem volt megfelelőleg előkészítve, világos volt, hogy a brünni Makkabi világkongresszus ebben az alapvető, kardinális pontban nem fog kielégítő megoldást találni. A világkongresszust főképpen két kérdés foglalkoztatta: a vezetőség összetétele és az ideológia. Vegyük a két kérdést ilyenképpen sorra.

1. A vezetőség összetétele. Mindenki előtt ismeretes, hogy a Makkabi világmozgalom kibontakozásában és naggyátételében dr. Lelewernek maradandó érdemei vannak és a mozgalom vezetőinek nagytöbbsége ezt a tevékenységet elismerve vitán felülnek tartotta dr. Lelewernek a szervezet élére újból való megválasztását. Azonban az erecsiszraeli, valamint a németországi és angliai Makkabi egyes vezetői a megválasztás ellen foglaltak állást. Dr. Lelewer, aki a politikai változás miatt el kellett hagynia Németországot, családját és foglalkozását és aki ennek következtében igen sokat szenvedett és minden energiáját palesztinai letelepedésére fordította, ahol mint egyik kolonizációs társaság vezetője működik, midőn e személyével szembeni ellenzéki megnyilatkozásokat észrevette, határozottan kijelentette, hogy újból való megválasztását nem fogadja el. Ilyen körülmények között még a legelkeszebb makkabista sem törekedhetett dr. Lelewer más elhatározásra birmi, minthogy szeretetünk és ragaszkodásunk személyével szemben arra köteleztük, hogy ne kérjünk tőle olyan áldozatot, amely egészségét és egzisztenciáját teheti tönkre. A másik ok, ami miatt az elnökséget nem vállalhatta az volt, hogy a palesztinai Makkabi képviselői útján kijelentette, miszerint az exekutívát Erecbe átvenni nem tudja, minthogy sem jól összerotot szervezet, sem megfelelő vezetői erre a célra nincsenek. Ha dr. Lelewer mégis megválasztották volna, az a helyzet állott volna elő, hogy teljesen magárahagyatva, megfelelő segítőtársak nélkül, tevékenységében komolyan gátolva lett volna. Minthogy azonban a Világ-szervezet egyetlen prominens vezetője sem mutatott hajlandóságot az elnöki tisztvállalására és különös tekintettel arra, hogy az exekutív székelye vagy Londonban vagy Palesztinában kell legyen, a világkongresszus az egyetlen kínálkozó lehetőség mellett döntött és az exekutív székelyét meghagyta Londonban és elnöknek az egyetlen alkalmas személyt, Brodetsky professzort (London) választották meg, annak dacára, hogy eddig semmi kapcsolata a Makkabival nem volt, azonban a luzerni cionista világkongresszuson dr. Friedenthal (Berlin) és dr. Rosenfeldtel (Palesztina) folytatott tárgyalások során hajlandóságot mutatott arra, hogy abban az esetben, ha dr. Lelewer az elnökséget nem

vállalja, elfogadja a Világ-szervezet elnöki tisztjét. Reméljük, hogy Brodetsky professzorban a Makkabi Világ-szervezet megtalálta azt a tekintélyes személyiséget, amelyre a mai időkben a Makkabinak szüksége van. Ennek dacára azonban, hogy dr. Lelewer többé nem elnöke a Világ-szervezetnek, kapcsolatait a mozgalommal nem vesztette el. A Világ-szervezet tiszteltbeli vezetőjének választották meg és ebben a minőségében is alkalma lesz a mozgalomban értékes tevékenységét kifejteni. Meg vagyok győződve, hogy bizonyos idő múlva palesztinai helyzete annyira konszolidált lesz, hogy a Világ-szervezet aktív vezetését ismét átveheti.

2. Ideológia. A brünni világkongresszus második kényes pontja az ideológia kérdése volt. Világos, hogy a Makkabi 36 országban mintegy kétszáz ezer tagot számláló szervezetében a szellemi fejlődés révén bajosan alakulhat ki egy egységes ideológia. Azonban a mai súlyos helyzetben nem is áll megfelelő idő rendelkezésre ahhoz, hogy a szabadon engedett szellemi folyamatokból egységes ideológia szűrődjék le. Egyetlen kiút és megoldás energikus módon és minden vita mellőzésével olyan ideológiai program megteremtése,

amely a zsidó ifjút Palesztina felépítésének felelősségteljes, áldozatkész munkássá vá avatja. Mert hibás a galuti zsidóság mentalitása, mely a mai idők kívánalmait félreismerve a Makkabiból számszerűleg hatalmas, és szellemileg tartalmatlan szervezetet akar. Ugyancsak tévedés azt hinni, hogy a zsidó ifjúság nagyrésze megtalálja helyét egy olyan szervezetben, amely belső gyengesége miatt nem tudja az egyenes utat megtalálni. Világos, hogy a régi cionista világszervezetbe vagy az újba (revizionista) való tartozás kérdése is tisztázásra szorul. Mert nem összeegyeztethető egy vezetőség moráljával az, hogy egyrésztől a cionista világszervezettől anyagi segítséget, földet és a Kfar Hamakkabi településre lehetőséget kérünk, másrészt megtagadjuk ezen intézménytől a sékel, Keren Kajemeh, Keren Hajjeszod, stb. alapokhoz való hozzájárulást. Mintegy előkészítésképpen az egységes Makkabi ideológia kialakulására, a németországi és csehszlovákiai Makkabi között megállapodás jött létre, mely szerint határozati javaslat formájában kéri a kongresszust a régi cionista világszervezetbe való csatlakozásra, valamint ezzel egyidejűleg a sékel megváltása és a nemzeti alapokra való adakozásra kötelező határozat kimondására. Megemlékezésre méltó, hogy az említett két országos szervezetnek többsége volt a kongresszuson és hogy Uri Nadav, a palesztinai Makkabi delegáció vezetője ideológiai referátumának alapjában ugyancsak a fenti elvi meghatározás állott. Nagy és általános volt a csalódás, amikor a plenáris ülés keretében a palesztinai delegátusok, valamint Robert Weinberg-Verrea, a romániai szervezet elnöke (Weissmann chisinaui delegátus által támogatva), valamint néhány franciaországi, litvániai és lettországi delegátus az állandó

bizottság ideológiai referátuma ellen foglaltak állást. Természetes, hogy ezek után a németországi és csehszlovákiai Makkabi delegátusai, öntudatos felismerésben annak a helyzetnek, amely a Makkabi Világszervezet szakadás esetén érheti, hozzájárulásukat adták a következő határozati javaslatához:

„A Makkabi Világszervezet az egységes, pártközi cionizmus fölött levőnek jelenti ki magát.

A Makkabi Világszervezet a cionista világszervezetben uralkodó szakadási tendenciák fölött sajnálatát fejezi ki.

A Makkabi egységes cionista világszervezet mellett foglal állást, egységes alapok, az oktatás egységes szervezetét és egységes cionista sportszervezetet óhajt.

A Makkabi felhívással fordul az összes cionista frakciókhoz az egység helyreállítása érdekében. Kötelezi a Makkabi Világszervezet exekutíváját, valamint az országos szervezeteket, hogy a rendelkezésére álló eszközöket harcoljanak ezen célokért és erősítsék a cionista világszervezetet, mint a cionista mozgalom egyetlen fórumának helyzetét.

Ez a határozati javaslat azonban nem elégítheti ki egyetlen felelősségteljes Makkabista vezetőt sem. Szem előtt kell azonban tartani, hogy egy mozgalom, mint a Makkabi, belső tartalmának és kifejlődésének egyetlen határozati javaslat sem lehet véghatározója. Vezetőink kötelessége, hogy az ifjúságnak az egyetlen utat, amely a zsidóság boldogulásához vezet, megmutassa. Nevezetesen, hogy a cionista világszervezet keretei között olyan irányban fejtsen ki tevékenységet, hogy az ifjúságot Palesztinában jó zsidó elemeként telepítse le és a zsidó ország életében egészséges gyökereket ereszthessen.

KÖZGAZDASÁG

A vámtarifa önkényes és törvényellenes alkalmazásával vádolta meg az Ugir a vámvezérigazgatóságot

A vámvezérigazgatóság ötszörösre emelte a pamutfonal és a műselymfonalak importilletékeit

Bucuresti, szept. 26. (Az Uj Kelet tud.) Az Ugir részletes memorandumot intézett az ipari és kereskedelmi minisztériumhoz, melyben a vámvezérigazgatóságnak több önkényes intézkedése ellen jelenti be tiltakozását, amelyek a belföldi iparvállalatok egész sorát egzisztenciálisan érintik.

A memorandum elsősorban a vámvezérigazgatóság ama intézkedése ellen emeli fel tiltakozását, hogy egy szeptember 11-én kelt rendeletével az ideiglenesen festett műselymfonalakat egy kategória alá vonja a véglegesen festett fonalakkal és az előbbi árut az utóbbinak a behozatali vámtételével sújja. Ilyképpen a festetlen műselymfonalak behozatali illetéket teljesen önkényesen, a törvény előírása ellenére, ötször magasabb vámtételben állapították meg.

A vámvezérigazgatóság másik, hasonlóképp önkényes intézkedése a következő: annak ellenére, hogy a vámtarifa sodrott és sodratlan fonalakat különböztet meg, a vámhivatalok oly utasítást kaptak, hogy a fonalakat minden esetben sodrottaknak minősítsék és ilyképpen bírálják el, mivel a vámvezérigazgató szerint a fonalak technikai természetrajzához tartozik, hogy sodrottaknak kell lenniük. Ez az intézkedés hasonlóképpen

a vámtételek ötszörös felemelését jelenti. A sodratlan fonalakat ugyanis az importtarifa 497 tétele szerint vámtolták el eddig, ami 150 lej tesz ki kgr-onként, amelyből a belföldi fonódák 50 százalékos engedményt kaptak az iparpártolási törvény alapján. Ehhez az illetékhez hozzá kell számítaniunk 20 lej kontingenlási illetéket, 15 lej forgalmi adót és 175 lej fényüzési illetéket. Ezek az illetékek együttesen 285 lejre rúgnak. A sodrott fonalat ezzel szemben a következő illetékek terhelik: 350 lej vámlilleték, 40 lej kontingenlási, 45 lej forgalmi és 175 lej fényüzési illeték, együttesen 610 lej.

Ezeket a technikai megkülönböztetéseket a világ minden behozatali vámtarifája respektálta és respektálja, egyedül Románia új vámvezérigazgatója, Vulcaescu nem óhajt tudomást venni róluk.

A memorandum a kereskedelmi miniszter közbelépését kéri a pénzügyi kormányfő felől, hogy a vámvezérigazgató sérelmes és önkényes rendeleteit, amelyek a hazai pamutfonódák, műselyem- és pamutfeldolgozó gyárak érdekeibe vágnak bele és amelyek feltétlenül további árdragulásra kell vezessenek, visszavonassanak.

Gancz Ábrahámné

köser szakácskönyve ismét kapható

az Uj Kelet könyvosztályánál

Ara 180 lej

ARLÉNYEK. Szeptember 30-án a cluji rendőrfelelősségnél árlejtést tartanak a Curpeni közbirtokosság tulajdonát képező 23.04 hektár erdőterület kitermelése érdekében. — Szeptember 30-án a cluji erdőfelelősségnél árlejtést tartanak a Clopotina község tulajdonát képező 61 hektár erdőterület kitermelése céljából. — Október 25-én a timisorontalmegyei Simersig község hivatalos helyiségében árlejtést tartanak a vadászati jog bérbeadása tárgyában. — Október elején a Sămbata de Jos fűgármegyei állami fedezetű és ménállomás intézőségénél árlejtést tartanak 373 ezer 560 kgr. zab 692 ezer 280 kgr. szőna és 383.840 kgr. száma beszerzése céljából. — Október elején a cluji egészségügyi inspektorátuson árlejtést utján vállalatba adják a baia marei állami kórház kibővítési munkálatait. — Október 18-án a bradi helyőrség parancsnokságánál árlejtést tartanak 26 ezer kgr. másodosztályú marhahus, 3000 kgr. füstölt és ugyancsak 3000 kgr. sósszalonna és 200 kgr. zsir beszerzése tárgyában. — Szeptember 28-án a cluji klinikák gazdasági hivatalában Duplex szivattyukat szereznek be. — Szeptember 30-án a tárgumuresi tanonciskola igazgatóságánál árlejtést tartanak az iskola fabutorzájának beszerzése tárgyában. — Ugyanakkor árlejtést utján 370 ezer kgr. tűzlobanyagot szereznek be. — Október 4-én a Turmu-Rosu CFR árvaház igazgatóságánál árlejtést tartanak egy iskolaépület munkálatainak vállalatba adása érdekében. — Előirányzat 5.700.600 lej. — Szeptember 28-án az oradeai helyőrség parancsnokságánál árlejtést tartanak hus, zsir, szalonna beszerzése tárgyában. — Október 3-án az aradi városházán árlejtést tartanak különböző járdajárvilási munkálatok vállalatba adása tárgyában. — Szeptember 28-án a carei városházán árlejtést tartanak a városi villamosművek részére szállítandó különböző gépek és gépalkatrészek beszerzése tárgyában. — Október 3-án a sibui városházán árlejtést tartanak a város tulajdonát képező Santa erdőrészen levő 750 öl tűzifa Sibiuva történő leszállítása tárgyában. — Október 2-án a muresmegyei Sănceni község hivatalos helyiségében árlejtést tartanak egy állami elemi iskola építési munkálatainak vállalatba adása tárgyában. — Október 10-én a carabesebi városházán árlejtést tartanak 57 vagon tűzifa beszerzése céljából. — November elején az aradmegyei Covarsini község hivatalos helyiségében hat évi időtartamra bérbeadják a községi vadászati jogot. — Október 20-án Gărbau község hivatalos helyiségében árlejtést utján értékesítik a községi tulajdonát képező 19 hektár erdőterület fanyagát. — November 7-én a turdai városházán árlejtést tartanak a városi jéggyár építési munkálatainak vállalatba adása céljából. — Október 2-án az odorheui helyőrség parancsnokságánál árlejtést tartanak 58.215 kgr. marhahus és 2319 kgr. zsir beszerzése céljából. — Október 8-án az aradi városházán árlejtést tartanak 63 vagon kő beszerzése céljából.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LEIKE: HIRDESSEN AZ UJ KELETBEN

A Szuezi-csatorna

A szuezi-csatorna bejáratánál oroszlan jelképezi a brit birodalomnak azt az elzártaságát, amellyel a csatornát minden körülmények között tartja. Ennek a csatornának a stratégiai helyzetéről nagyon sokat írtak. Szinte köztudatban van, hogy elzárása milyen kemény csapás volna például Olaszországra, amelynek a politikájával a brit birodalom most szembehelyezkedett.

De azt már nem sokan tudják, hogy ki szerezte meg tulajdonképpen a szuezi csatornát — legalább magánjogilag — a brit birodalomnak.

Mint ismeretes, a csatornát egy részvénytársaság építette s azé a részvénytársaságé most is. A mű befejezése után Angliának is volt néhány száz részvénye. De ez természetesen, távolról sem volt elég ahhoz, hogy Anglia a maga akaratát rákényszeríthesse a részvénytársaság munkájára. A részvények nagy többsége az egyiptomi khedive asztalfiókjában volt.

1875 év elején Westerman angol újságíró megtudta, hogy a khedive pénzzavarban van és el szeretné adni a szuezi részvényeit. Az újságíró egy tekintéllyel és nagy jövedelemmel rendelkező lap vezércikkirója volt s azonnal átlátta, mit jelentene Anglia számára, ha az angol kormány megszerezne ezeket a részvényeket. Tüstént elment Beaconsfield miniszterelnökhöz s elmondta neki gondolatát.

A miniszterelnök eleinte huzódzott a dologtól. Az újságíró azonban elővette ékességét és kifejtette előtte, hogy nem csak politikai, hanem anyagi szempontból is kimondhatatlanul igen jó vásár volna ez a részvényvétel. Ha Anglia diktálhat a részvénytársaság közgyűlésén, akkor ezt végre lehet hajtani, így lehet biztosítani az angol uralmat, ezt jeleni Egyiptom szempontjából és amatt India szempontjából.

A miniszterelnök végre át látta, hogy csakugyan világhatalom dologról van szó. Csak az volt még hátra, hogyan lehetne nyelbe ütni a vásárt. Az újságíró leleményessége erre is rájött. Őva intette a miniszterelnököt, hogy a parlamenthez forduljon a szükséges összegért. Ebben az esetben a hír kiszivárog s más államok is megvehetik a részvényeket. Sokkal jobb volna, ha City teremné elő ezt a pénzt. A miniszterelnök ezt a gondolatot is elfogadta.

Azonnal elment Rotschildhoz, arra kérte, hogy adja kölcsön a hatalmas összeget az államnak. Rotschild éppen egy szőlőfűtőt evett, addig gondolkodott, amíg az utolsó szemet is szájába nem tette. Akkor azt válaszolja, hogy odaadja a pénzt, de csak ilyen és ilyen kamat mellett. A miniszterelnök elfogadta az ajánlatot és néhány nap múlva a részvények a brit birodalom birtokába kerültek.

Ezzel Anglia megkezdhetette és befejezhetette azt a munkát, amellyel a szuezi csatornát a brit birodalom legfontosabb életéréjévé építette ki.

Amikor nyilvánosságra került az ügy, az egész kövélemény tüntetően ünnepelte a miniszterelnök bölcsességét és előrelátását, a királynétól nagy kitüntetést kapott és minden szájon ott volt: „A nemzet sohasem fogja neki elfelejteni.“

A miniszterelnök titkárát, aki tudott a részvénytársaság eredetéről, egy ízben lelki-

ismeretfurdalás fogta el s felvetette magában a kérdést: — tulajdonképpen mit csinál az a Westermann?... Elment hát a lakására. Szűk, szegényes kis lakásban lakott az újságíró. A titkár elmondotta, hogy a miniszterelnök megbízásából jött

s kérdi tőle: nincs-e valamilyen kívánsága. A miniszterelnök tudja, hogy milyen szolgálatot tett a hazának, s ezért valamilyen módon rendelkezésére szeretne állani.

Az újságíró ránézett a titkárra és csak ennyit mondott:

— Én a hazámat kötelességből szolgálom.

Amikor Westermann meghalt, kollégái adták össze a pénzt, hogy eltemethessék.

Gömbös váratlanul Németországba repült,

ahol Göring vadászatán fog résztvenni és Hitlerrel találkozni fog

Budapest, szeptember 26. (Rador.) A Magyar Távirati Iroda közli: Gömbös miniszterelnök ma reggel 8.55 órákor a német kormány által rendelkezésre bocsátott repülőgépen Németországba utazott, hogy résztvegyen Göring porosz miniszterelnök birodalmi vadászati főnök által rendezett vadászatán, amelyre külön meghívót kapott. Gömböst a külügyi sajtófőnök, Mengele követségi tanácsos, Pakacsi-Bessenyei tanácsos, és Szakvályó őrnagy adjutáns kísérik. Gömbös Berlinben is látogatást tesz, ahol felkeresi Hitler kancellárt és más vezető személyiségeket.

Elutazása előtt a miniszterelnök a sajtó képviselőinek ezeket mondotta: Nem tehetek semmit hozzá a hivatalos közleményhez. A német kormány repülőgépet küldött utánam. Jelenleg nem közölhetem visszatérésem időpontját, de nem valószínű, hogy a hét vége előtt visszaérkezem.

Berlin, szeptember 26. Az egész német sajtó meglepetését fejezi ki, hogy Gömbös elfogadta Göring meghívását. Hangsúlyozzák, hogy Gömbös mindig személyes németbarát érzelmeinek adott kifejezést és hogy a német-magyar barátság tradícionális.

Amerika elnökválasztás előtt

Washington, szeptember 26. Ha a nemzetközi helyzet megengedi, Rooseveltnök a hét végén elindul első korszakára, hogy 14 hónappal a legközelebbi elnökválasztás előtt megkezdje a „két terület“ megdolgozását. Az elnöki különvonat, melyet, tekintettel Huey szenátor megöletésére, szokatlan gondokkal fognak őrizni, a nyugati és középnyugati államokon halad át s megáll a nagy városokban, ahol Rooseveltnök beszédeket mond.

A korszakot hangulateltelő előjátéka a 4885 millió dolláros közmunkaterv végrehajtásának megkezdése volt, amely Rooseveltnök ígérete szerint két hónap alatt 3 és félmillió munkanélkülinek fog kenyeret adni. A kételkedők kérdik, hogy mi lesz akkor, ha ez a szédítő összeg rövidesen elfogy, mert nem lehet az adózáktól újabb négytízmilliót kérni. Az elnök abban bíz, hogy az üzleti fellendülés addigra oly erőt nyer, hogy nem lesz többé munkanélküliség. Politikai időjósok állítása szerint a számítás helyességén fordul meg jórészt a Rooseveltnök-kormány sorsa. A pénzügyi láthatár még kétségkívül borús, a pénzügyi év első nyolc hónapja szeptember 15-én 1490 millió dollár hiánnyal zárult, az államadósság 28.963 millió dollárral új csúcspontot ért el, ami 262 millió dollár emelkedés egy év alatt. Viszont a politikai légsúlymérő elég kedvezően áll Rooseveltnök névére. A Kék Sas felett diadalmaskodó „Döglött csirke-per“, amely az újjáépítési törvény hatálytalansítására vezetett, kezd a politikai élet háttérébe szorulni. Az elnök nyílt levele, amely a további pénzügyi kísérletektől való tartózkodást ígéri, némileg megnyugtatta a nagytőkét és Weiss dr. golyóját, amely Huey Long életét kioltotta, egyszersmind legfélelmetesebb versenytársától szabadította meg Rooseveltnököt.

Coughliu atya, a „rádiópáter“ nemrég a Fehér Házban járt és állítólag felajánlotta Rooseveltnök fegyverbarátságát. Hoover volt elnök, a köztársasági párt valószínű elnökjelöltje, régi népszerűtlensége miatt olyan ellenfél volna, aki csak növelné Rooseveltnök esélyeit.

A világpolitikai bonyodalmak is Rooseveltnök malmára hajtják a vizet. A közvélemény osztatlanul helyesli a kormányt az a törekvésért, hogy Amerikát távol tartassa a háborús bonyodalmaktól. Könnyen lehetséges, hogy az elnök nagyon messze menő jogokat fog kapni a semlegesség megőrzésére. Sokan már azt jósolják, hogy mire közeledik a választás, Rooseveltnök mint „a semlegesség főhadura“ olyan korlátlan teljhatalmat fog, élvezni, aminőről mint újjáépítési diktátor álmodni sem mert.

— Halálosvégű repülőszerecsétlenség Teucuban. Bucarestből jelentik: Teucuban tegnap újabb repülőszerecsétlenség történt. Egy Set típusu gép, amelyet Nitu Gheorghe főhadnagy vezetett és megfigyelője Chițu főhadnagy volt, motordefektus következtében kényszerleszállást hajtott végre Cudabi és Puteni között. A repülőgép összetört. Nitu főhadnagy kórházszállítás közben meghalt, társa megsebesült.

— A kereskedelmi iskolákban is lesz baccalaureatus. Bucarestből jelentik: A szakoktatás reformjavaslatát végleg elkészült és az új reformok első törvényei közé fog tartozni. Újítása a javaslatnak a kereskedelmi baccalaureatus bevezetése.

— A cluji egyetem jogi fakultásának közleménye. A jogi fakultás dékánátusa szeptember 26-án kelt hirdetésében tudomására hozza a jogi fakultás hallgatóinak, hogy a vizsgaszesszió október elsején kezdődik és október 31-g tart. Azon diákok, akik be voltak iratkozva tanulmányuk első évére (an de indrumare) 1934-35. tanévben kötelesek alávetniük magukat a szesszió összes hátralevő vizsgáinak, különben az év ismétlésére lesznek kötelezve. Ezen diákok már október elsejétől jelentkezhetnek vizsgára. A többi tanév hallgatói a rendes körülmények között lesznek vizsgára engedve, amelyre joguk van és a vizsgára a fakultásra való beiratkozás után jelentkezhetnek. Beiratkozási kérvényeket október 15-ig fogad el a dékánátus.

Megjelent!

Megjelent!

SCHON DEZSŐ:

ISTENKERESŐK A KÁRPÁTOK ALATT

c. chaszid regénye.

Az első, magyarul megjelent regény, amely egy falak közé zárt világ összes részleteit történelmi hűséggel tárja fel és páratlanul gazdag adathalmazzal deríti fel a chaszidizmus keletkezésének rugóit, terjedésének csodáját és létezésének értelmét. A hatalmas 450 oldalas mű ára 140 lej. Megrendelhető az UJ KELET KÖNYVOSZTALYANAL a pénz előzetes beküldése vagy utánvét mellett.

Tizenhárom „esetét“ vallotta be a iasi tömeggyilkos

Egy tanárnő és egy detektív is volt az áldozatok között

Iasi, szeptember 26. Moldova fővárosát állandó izgalomban tartja a tömeggyilkos Toaciuc Vasile ellen kiderített sok bűntett. Az eddigi nyomozások tizenhárom gyilkosságot állapítottak meg, amelyeket ez az ember-szörnyeteg követett el.

Mindenekelőtt kétségtelen bizonyossággal konstataulta a rendőrség, hogy Teaciuc ölte meg Sachelraschi Mária tanárnőt. Kiderítették tovább, hogy a jasi szélmalom mellett megölt egy férfit, akinek holttestét a homokba rejtette. A Sapte Oameni utcán, ahol azelőtt lakott, felásták a szoba padlóját és alatta egy fiatalember hulláját fedezték fel. A Calea Galatein levő

házban, ahol szintén lakott egy ideig a vereszkű gyilkos, itt egy apát fiával együtt tett el láb alól és elásott. A Ticau városrészben egy Mihai nevű detektívet tettetett el, végül a str. Soarelui 16 számú házban is megtalálták egy fiatalember hulláját.

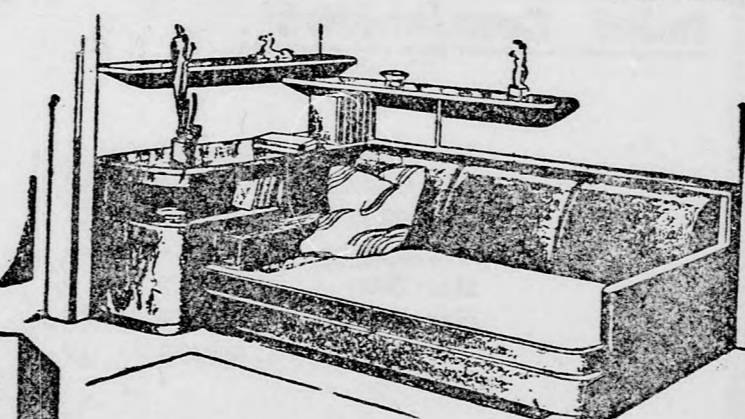
Teaciucot a helyszínére vitték, aki meg is nevezte az áldozatot: Neagu Gheorghe volt a neve. A gyilkos beismerte többi tettet is. Eddig összesen 13 gyilkosságot vallott be. A jasi hatóságok azt hiszik azonban, hogy még ennél is nagyobb Teaciuc áldozatainak száma.

Székely és Rétí BUTORGÁRTI TARGU MURE/—BUCURE/TI—BRA/OV

Tervezőink művészete,

Munkásaink szaktudása,

Anyagjaink kiválósága, nyújtják Önnek azt a biztosítékot, mely a butorváraállítás előfeltétele

Hívjon bennünket bizalommal és szakemberünk olyan rajzokat mutat majd be Önnek, amelyeket Ön magának elképzelt.

Szótár-óriás: 3300

Dr. CHERESTESIU 4 köt. félvaszonkötésben

román-magyar rész, 1100 lap, 300 lej helyett	150 lej
magyar-román rész, 2000 lap, két kötet, 600 helyett	300 lej
Román nyelvtan, 200 lap, 100 lej helyett	45 lej
Együtt a négy kötet, 3300 lap, 495 lej	495 lej
Román nyelvtanító „100 ujságok, el-cek és képekkel“ 370 lap	150 lej

Postán utánvéttel portómentesen. Kérje a nyelv- és szótárkönyvek jegyzékét LEPAGE-tól Cluj.

Háromévi börtönre ítélték és nyomban letartóztatták a négyszázezer lejes sikkasztással vádolt volt chisineu-crisi adófönököt

Érdekes bünpör az aradi törvényszék előtt. Nonu Vespasian azzal védekezett, hogy az adóhivatal fenntartására költötte el a pénzt

Arad, szeptember 26. Számos elhalasztás után ma került főtárgyalásra az aradi törvényszék második szekciójának Stroescu-Tautu-tanácsa előtt Nonu Vespasian, a négyszázezer lejes sikkasztással vádolt chisineu-crisi adófönök bűnpöre. A vád szerint Nonu 1927-től 1929-ig állott az aradmegyei község adóhivatalának élén és ezen idő alatt egy régi nyugtakönyv alapján 402 ezer lejt inkasszált, amelyet azonban nem fizetett be a pénzügyigazgatásnak, hanem a maga céljaira használta fel. Kihallgatása alkalmával Nonu kijelentette, hogy a pénz nagyrészt, pontosan 390 ezer lejt az adóhivatal költségeire használta fel. Három év alatt, amíg a chisineui adóhivatal élén állott mindössze 10.700 lejt kapott annak fenntartására, úgy hogy teljesen lehetetlen volt ezzel az összeggel fedezni a kiadásokat. Kénytelen volt tehát ilymódon gondoskodni a fizetésekről, nyugdíjakról, kiszállási költségekről és más feltétlenül szükséges kiadásokról.

A fennmaradó összegből kénytelen volt ajándékokat vásárolni Baleanu akkori adóinspektornak, aki kiterroizálta beléle ezeket az ajándékokat és nem mert ellentmondani felettesének, mert féltette állását. Nem használta fel a maga számára a pénzből és ő maga volt az, aki az ügyben bünvádi feljelentést tett az ügyészségen, mert a történetek tisztázását kívánta.

A vádirat szerint az ügyben szerepelt Tataru Nicolae pénzügyi ellenőr is, aki nem gyakorolt kellő ellenőrzést és ilymódon tette lehetővé a visszaéléseket, azonban az ellenőr időközben meghalt, mire megszüntették ellene az eljárást és csupán Nonu ellen emeltek vádat hivatali sikkasztás címén. Több tanut hallgattak ki, főképpen azokat, akiknek nyugtái az iratok között szerepeltek. Többen kijelentették, hogy nem vették fel a nyugtákon levő pénzt a volt adófönöktől és így a nyugták hamisak. A tanúk után Romanescu Grigorie szakértőt hallgatták ki, aki előterjesztette jelentését. A szakértő szerint Nonu összesen 402 ezer lejt inkasszált 142 nyugta alapján, ebből pedig az aktáknál levő nyugták szerint 390 ezer lejt igazolt. Azonban a CAPS, amelynek egy 55 ezer lejes nyugtája szerepel, nem ismeri el a pénz átvételét és átiratban közölte, hogy a nyugta hamis. Hasonló kijelentést tett Morariu Nicolae adóügynök, akinek fizetése és kiszállási költségei címén szerepel nyugta az akták között.

A szakértői jelentés után Gutunoiu Ianu ügyész a vádolt szigorú megbüntetését kérte, míg Pausesti Nicolae védő felmentést kért, azon a címen, hogy Nonu nem sikkasztott, mert a pénzt állami kiadások fedezésére használta fel. Legfeljebb fegyelmi és polgári uton vonható felelősségre tettéért. Azért sem lehet meg-

büntetni a volt adófönököt, mert nem állott ellen egyik felettese terrorjának és az általa követelt ajándékokat kifizette. Lezsögezte, hogy annakidején ő maga tanácsolta Nonunak, legyen feljelentést az ügyben az ügyészségen, hogy minden részlet tisztázást nyerjen. A törvényszék több

mint egy óras tanácskozás után hirdette ki ítéletét, amelyben bűnösnek mondotta ki Nonu Vespasian hivatali sikkasztás bűntettében és ezért háromévi börtönre, valamint ötévi hivatalvesztésre ítélte, egyben pedig elrendelte azonnali letartóztatását.

Az ítélet indokolása kimondja, hogy enyhitő körülménynek vették, hogy a pénz egyrészt hivatali célokra használta fel, hogy önként jelentkezett és hogy nem volt megfelelő ellenőrzés. Az ügyész megnyugodott az ítéletben, a védő azonban fellebbezést jelentett be úgy az ítélet, mint a letartóztatási végzés ellen. Nonu Vespasian egy előhívott fogházor nyomban átvette és az ügyészség fogházában helyezte el.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Péntek, fél 9: Liliom. — Előtte: Új épület a régi helyén.

Szombat 9: A szentilászlói völgy. Eredeti népszínmű, táncokkal és dalokkal. A sávdíslai földművesek ének- és tánckarának részvételével. Ragyogó új kiállításban. Premierbérlet 2. szám.

Vasárnap d. u. 3: Bob herceg. (Solymosán Magdával). Olcsó helyárakkal.

Vasárnap d. u. 6: Liliom. — Előtte: Új épület a régi helyén.

Vasárnap 9: A szentilászlói völgy.

Hétfő 9: A szentilászlói völgy.

Keddől: 120-as tempó.

ROMÁN OPERA MŰSORA

Szezonnyitás.

Szerda, október 2: Kísértetek. Premier. Az Opera szezonnyitó előadása.

Péntek, október 5: Kísértetek (Iskolai matiné)

Vasárnap, október 6: Denevér (Matiné.)

Hétfő, október 7: Carmen.

A ROYAL MOZGO MŰSORA:

Ma szenzációs premier, az utolsó előtti hét 15 és 20 lejes helyárakkal: Baboona, a

legfantasztikusabb afrikai expedíció. Helyszín: Abesszínia, Etiópia, Szomália és azok a helyek, melyek most a világpolitika központjában állanak. — Legújabb journal. — Előadások kezdete: 3, 5, 7, 9 órákor.

EDISON MOZGO MŰSORA:

Három attrakció. Világvárosi műsor. I. Broadway-botrány. Rudi Walee. Jimmy Durante. — II. Sonia és Ondra személyes fellépje. Orosz- és kozák-táncok. — III. Kozákok. Don Jose Mojica. Helyárak: 7 és 10 lejt. Kezdetek 3, 6, és 9.

MUNKAS-MOZGO MŰSORA:

Pénteken, szombaton 6 és 9. Vasárnap 3, 6 és 9. Dupla műsor! Egy helyár! I. A vérengzés. Izgalmas cow-boy és indián-dráma. Főszerepben: Richard Barthelmess. — II. A Kandurkirály. Harold Lloydnak legújabb vígjátéka. Helyárak: 10 és 12 lejt.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lejt, vastagabb betűvel 4 lejt. Legkisebb apróhirdetés 20 lejt. Álláskeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jellegű levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Házasságokat biztos eredménnyel közvetít a széleskörű összeköttetéssel rendelkező „MIREA” iroda, Cluj, Regele Ferdinand 116.

Kisebb üzletnek, trafiknak üveges állvány, puft, vendéglői asztalok, székek, nagy jégszekrény, képosztás hordók, 2 és 3 literes ugorkás üvegek eladók. Keller, Str. Jasiilor 9, d. u. 2—4-ig.

Külföldi német kereskedelmi végzettséggel elhelyezkedést keresek, lehetőleg iparvállalattal. Román, német, magyar, francia, angol nyelvtudással, gépről, perfekt német gyorsíró. Megkereséseket „Fiatalkaerő” jellegre kiadóba.

Különbejárati elegánsan butorozott szoba, fürdőszoba használatra kiadó. Esetleg teljes ellátással. Regele Ferdinand 53. I. em. 6.

Két szoba konyha, mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. Calea Traian 55—57. Értekezni: Bratianu 45. Gombos.

Szülők! Az iskolai év kezdetével védjük gyermekeink egészségét a kellemesen illatosított „Senlaslo” fertőtlenítő szappannal.

Házvezetőnői állást keres zsidó családnál jófőző, intelligens zsidónő. Str. Matei 2. Moderne centrale kalapszalonn.

Deutsch, rumánisch, ung. Hilfslehrerin, bewandert in Kinder-erziehung, Pflege und Haushalt, geht auch als Hausfräulein und Gesellschaftlerin, sucht per sofort eher Provinz-Stelle. Anträge „Mässiges Honorar“ Redaktion dieses Blattes.

Iroda részére 4 szoba, második emeleten, központban kiadó. Értekezni Cal. Regele Ferdinand 7 szám.

Megyeszékhelyen bevezetett fogorvosi rendelőben, szájbán is dolgozni tudó, garanciaképes technikus elhelyezkedhet. „Béret” jellegre kiadóba.

Conservgyárak figyelmébe. Megbízható fermentációs alkohol-ecet, amely a hál bérét nem pórköli le, kapható Kohn Adolf. Simleul Silvaniei.

Fogorvos (nő) társat keres fogtechnikus. Ajánlatokat „Biztos egzisztencia” jelleg alatt kiadóhivatal továbbít.

38 éves urinő házvezetőnői állást keres ötéves férfit, esetleg gyermekes özvegy emberrel. Megkereséseket „Házvezetőnő” jellegre a kiadóba.

Naponta frissen fejt kóser tehén és bivaly-tej — házhoz szállítva is — kapható Schwartz Ignácnál Str. Jasiilor 9.

Konyhabutorok, a legmodernebb kivitelben, a legdivatosabb színekben, nagyon olcsón kaphatók a Str. Fântânei 15, szám alatti asztalosműhelyben.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE: HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

Közöltesse újévi üdvözlését az UJ KELET ROSHASANAI számában.

amely rendkívül gazdag tartalommal, szeptember 28-ikán jelenik meg. Ily módon jókívánságai eljutnak minden rokonához, ismerőséhez és üzletfeléhez. A közlési díj kevesebb, mint amennyibe a névjegyek és borítékok, valamint a szétküldés postaköltsége kerülnének.

Egyszerű üdvözlés, folytatólagosan közölve	30.— lejt
Egyszerű üdvözlés, külön sorban	50.— lejt
Egyszerű üdvözlés, külön szöveggel	100 lejt
Nagyalakú keretes üdvözlés, üzletek, vállalatok, egyesületek részére	250.— lejt

Küldje be üdvözlése szövegét és a megfelelő összeget (postabélyegben is) vagy közvetlenül, a kiadóhivatalhoz, vagy vidéki fiókiadóhivatalaink és megbízottaink bármelyikéhez.

רֶגֶלֶיִד יָמֵי הַיָּם הַיִּשְׂרָאֵלִי
חֵיפָה
PALESTINE MARITIME LLOYD Ltd.
HAIFA

Az első Zsidó Tengerhajózási Társaság hajóinak nyári menetrendje:

Indul Constánjából:

Har Cion	október 1	Jegyárak:
Har Carmel	október 10	Constanța—Haifa
Har Zion	október 17	I/a osztály Lei 6000
Har Carmel	október 25	I/b osztály Lei 5000
Har Zion	november 3	II osztály Lei 4000
Har Carmel	november 10	Constanța—Haifa
Har Zion	november 20	és vissza
		I/a osztály Lei 9000
		I/b osztály Lei 8000
		II osztály Lei 7000

Jegyeket kibocsát és mindennemű felvilágosítással szolgál: Az erdélyi, bánáti, magyarországi, csehszlovákiai, jugoszláviai vezérképviselet:

UJ KELET utazási osztálya

Vidéken az Uj Kelet fiókiadóhivatal alai és tudósítói szolgálnak felvilágosítással.

Rövid ideig tartó árleszállítás igazi könyv-értékekből:

- Ehrenburg: Lasic Roitschwartz (kötve) L. 66
- Körber: Ruth és a harmadik birodalom kötve — L. 66
- Gold: Zsidók, ha nincs pénzüik (kötve) L. 66
- Moel: Szerelmem a strandon (kötve) — L. 66
- Ebermayer: Az ifjuság élni akar (kötve) L. 66
- Dos Passos: 42-ik szélességi fok (kötve) L. 66
- Irén: Marxizmus—Hitlerizmus (kart.) L. 20
- Werfel: Elhetünk-e istenhit nélkül (kötve) — L. 20
- Coudenhove: Stalin és társa (kart.) — L. 20
- Bek: Tul a marxizmuson (kart.) — L. 20

LEPAGE-nál Cluj

Vidékre azonnal szállítunk, utánvéttel

HIREK

Az Országos Zsidó Párt Cluj-i Tagozatának

Str. Saguna 7 sz. alatti jogvédő irodájában pénteken, szeptember 27-én délelőtt 1/2-1/2 óra között dr. Fodor Sándor tart inspekción.

Nem engedték Románia felett keresztülrepülni három német bombavetőgépet. Bucurestiből jelentik: A Carentul szerint a katonai hatóságok nem adták meg az engedélyt három német bombavető repülőgépeknek, hogy az ország területe felett repüljenek át. A német gépeket egy Európán kívüli ország számára akarták légi uton szállítani.

A cseh szlovák miniszterelnök a városok szűkegyetéről. Prágából jelentik: Halvpetry cseh szlovák miniszterelnök fogadta Prága, Brinn, Bratislava és Uzhorod polgármestereit, akikkel a városok által előterjesztett emlékiratról tárgyalt s kijelentette a polgármesterek előtt, hogy kormánya arra fog törekedni, hogy közszükségleti cikkekben ne lépjen fel hiány a városokban s hogy az árkereskedéseket is közmegegyezésre igyekeznek megoldani.

A japán selyemipar hadat üzen az olasz selyemnek. Párizsból jelentik: Az Agence Economique et Financiere tokiói jelentése szerint a japán selyemgyártás akciót indított be, hogy legveszélyesebb versenytársát, az olasz selyemipar termékeit kiszorítsa s ezzel a távokeleten monopól helyzetet teremtsen magának.

3 hónapra ítélték, mert Hitler szidta. Varsóból jelentik: Halberstadt, kereskedelmi alkalmazottat külföldi államfő durva megsejtése miatt 8 hónapi szabadságvesztésre ítélték. Halberstadt horogkereszt jelzésű borítékban levelet kapott Németországból, amelyet nem bontott fel s Hitler sértő kitételekkel a levelet visszaküldötte a németországi feladónak.

Nehéz székülésben szenvedők, akiknek gyakori fejfájás, mellnyomás, szívdobogás, gyomorműködési zavarok és különösen fájdalmas végbélbajok — mint aranyér, repedés, előesés, polipus, sipoly, szűkület — teszik az életet nehézé, igyanak reggel és este negyed pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet.

A francia hadgyakorlatok. Párizsból jelentik: A hadgyakorlatok a nem éppen kedvező időjárás ellenére programszerűen folytak, külföldi katonai delegációk jelenlétében. A támaszó fél teret nyert a mai nap folyamán.

Nagy vihar Ausztriában. Bécsből jelentik: Estefelé heves zivatar vonult át Bécs felett. Ausztria más pontjairól is jelentenek zivatarokat. Klagenfurt közelében itéletidővé fajult a zivatar. A villámcsapások három faluban lakóház-tüzeket ooztak. Zivatar közben hatalmas jégverés is volt, melynek vége felé már arasznyira állott a jégdara a földön.

Imarend az ort. izr. hitközség parizs-uccai nagytemplomában. Pénteken este fél 7 órakor Roshasonoh első napján, szombaton reggel 7 órakor, Roshasonoh második napján, vasárnap reggel fél 7 órakor kezdődnek az istentiszteletek.

Óriási vihar pusztított Hollandia partján. Amszterdamból jelentik: Hollandia partján óriási vihar pusztított. Yzemeernél négy halász vízbe fullt. Amszterdamban egy aszszony: egy lezuhant fa sújtotta agyon. Három kerékpáros a vihar a villamos kerekei alá repült, ahol halálos sérüléseket szenvedtek.

Héber tanfolyam a timisoarai Berlitz-iskolában. Tekintettel az ezen nyelv iránt mutatkozó nagy érdeklődésre, a timisoarai Berlitz-nyelviskola új vezetősége az érdekeltek kívánságára héber tanfolyamok megindítását határozta el. A legjobb eredmény érdekében elsőrendű tanerők működnek közre. Újabb tanfolyam október 1-én kezdődik. Beiratkozás naponta; szintügy román, angol, francia, német magyar, olasz és szerb nyelvre, valamint a kereskedelmi szakterületekre is. The Berlitz-School of Languages. Timisoara, I. Bulv. Reg. Ferdinand. Kereskedelmi Kamara palotája.

MICHEL Bélyeg katalóg

Európa Lei 171.—, Welt Lei 252.—, Lepage-nál, Cluj. Postai utánvétellel. Kérjen új albumjegyzéket a 25% redukált árákkal, Lepage, Cluj.

Felhívás

Cluj város zsidóságához állampolgársági ügyben!

Az Igazságügyi minisztérium és Cluj város Időközi Tanácsának legújabb rendelete alapján mindazon polgárok, kik az állampolgársági listákból eddig bármely okból kifolyóan is kimaradtak, jelentkezni kötelesek Cluj város kerületi közigazgatási kapitányságainál (Circumscripția Administrativă, hivatalos órák d. e. 8—2-ig) és pedig:

Minden nagykorú egyén köteles születési bizonyítványát felmutatni, felesége házassági anyakönyvi kivonatát és feleségének, valamint kiskorú gyermekeinek ugyanancsak születési bizonyítványait felmutatni, valamint a kerületi kapitányságok által kért adatokat bemondani.

A jelentkezési határidő 1935. szeptember 30-án jár le.

Nyomatékosan felhívunk minden cluj-i illetőségű zsidót, ki bármely okból kifolyóan is az állampolgársági lajstromból eddig kimaradt volna, hogy saját érdekében a fenti határidőig a szükséges aktákkal együtt a kerületi kapitányságoknál személyesen jelentkezzen.

Ha a jelentkezésnél bármilyen nehézség merülne fel, ugyszintén esetleges felvilágosításokért forduljon mindenki a Zsidó Párt Jogvédő Irodájához Cluj, (str. Saguna 7. jobbra, 1 ajtó), délelőtt fél 1 és fél 2 óra között.

Hangsúlyozzuk, hogy ha Clujon jelenleg száz és száz zsidó van, kiknek állampolgársági ügye rendezetlen, ugy ez mindennek előtt annak tulajdonítható, hogy az eddigi jelentkezési határidőket legtöbbször hanyagságból vagy elnézésből elmulasztották.

Tehát siessen mindenki és jelentkezzen, mert ellenkező esetben csak saját magának fogja tulajdoníthatni, ha állampolgárságát ezután sem szerezheti meg.

Utolsó jelentkezési határidő: 1935. szeptember 30.

Cluj, 1935. szeptember hó 24-én.

s. s. Dr. Feudrich Ernő, s. s. Dr. Kertész J. főtitkár. elnök.

Capitol Mozgó

EMIL JANNINGS

A KÉT KIRALY c. grandiózus filmjében. — Mikor előtt: Vághiradó, a legfrissebb újdonságokkal.

Ünnepi istentisztelet.

A Ros Hasana (ujév) napján az istentiszteletet rendje a Regele Ferdinand uti nagytemplomban, valamint az ottani pótimahában (téli templom és új óvoda helyiségeiben) az istentiszteletet rendje a következő: Szeptember 27-én, péntek este 1/7 órakor, 28-án, szombat reggel 1/8 órakor, muszaf 1/2 órakor, mincha d. u. 4 órakor, maariv este 7 órakor, 29-én, vasárnap reggel 1/8 órakor, muszaf 1/2 órakor kezdődik az istentisztelet. Beszéd a főtemplomban pénteken este, szombat és vasárnap délelőtt, a pótimaházban szombaton este, az istentisztelet keretében. Az ünnepi beszédek főtiszt. dr. Weinberger Mózes főrabbi mondja. Figyelmeztetés! Ugy a főtemplomban, mint a pótimaházba belépni és helyet foglalni csakis az imaszékjegyek felmutatása mellett van megengedve.

Sikerült letartóztatni Climovici lelkész, az ónapitár agitátorát. Chisinauból jelentik: A chisinaui hatóságoknak sikerült letartóztatni Climovicit, az ónapitár ismert agitátorát és az albineti zavargások főrendezőjét. Climovicit át kísérték a hadbírószághoz. Illetve közölségben a régi naptár hívei megjelentek Hotu lelkésznel és követelték, hogy az istentiszteletet a régi ritus szerint tartsa meg. A lelkész visszautasítására hajállal fenyegették, majd elkergették és a templomot bezárták.

Massaryk megkapta a Wilson-alapítvány plakettjét. Prágából jelentik: Massaryk elnöknek megküldötték a Wilson-alapítvány plakettjét. Kivülre csak Churchill kapta az európai államférfiak sorában.

Tajfun dühög Japánban. Londonból jelentik: A japán Kiu-Sziu szigete partvidékén tajfun dühög. Sok halászbárka személyzetével együtt eltűnt a viharban. Számlolni kell kétszáz halálos áldozattal.

A Keren Kayemeth Leisrael

megváltja
mocsártalanítja
vizzel látja el
befásítja
betelepleti

Erec Jiszrael földjét

Minden zsidó a nagy ünnepek alkalmával adakozzon a Tóra előtt adakozzon halottainak emlékére adakozzon a kék-fehér perselybe

a Keren Kayemeth

Leisrael javára

Annyira lefogyott

Hogy barátai rá sem ismertek

12 hónap alatt 31 kilót fogyott

Kövér embernek ismerték, aki 112 kilót nyomott. Amikor újra találkozott vele — egy 81 kilós férfival — nem ismerték meg. 31 kiló rengeteg differencia! Olvassa hogyan szabadult meg e kellemetlen kövérségtől:

„Egyetlen év alatt sikerült 112 kilóról 81 kilóra lefogyom, első sorban a Kruschen só rendszeres használata folytán. Egy évvel ezelőtt egészen komolyan arra gondoltam, hogy sohasem leszek képes egy dombot megmászni. Most igen gyakran megyek egy-két napon keresztül napi 18—20 kilométert. A barátaim, akik időközben nem láttak, nem ismernek reám. Lefogytam minden különösebb diéta nélkül. Ittam és iszom sört, nem végzek speciális tornagyakorlatokat, de igenis rendes, normális, egészséges tornát. Nem éreztem gyöngeséget, mialatt lefogytam: ellenkezőleg, hamarosan képes lettem fizikai munkát végezni, amit a Kruschen előtt képtelen voltam.” — L. G. M. G.

Kruschen megóvja a szervezetet a káros mérgektől; kitűnő közérzést és jókedvet teremt. Energiikus munkaképv foglalkozni el a kedvetlen renyhesség helyét, miközben fokozatosan veszti el — minden kényelmetlen kísérő jelenségtől mentesen — a felesleges hajat.

A Kruschen só több, mint 120 országban árulják és most már Romániában is minden gyógyszerárban és drogériában üvegenként 95 lejért kapható.

Földrengés volt Jersey szigetén. Londonból jelentik: Jersey szigetén földrengés volt amely 10-szer megismétlődött. A földrengés anyagi károkat okozott, nagyobb baj azonban nem történt.

Emelkedtek a német vasut bevételei. Berlinből jelentik: Az év első nyolc hónapjának birodalmi vasuti bevételei 7,5 százalékkal meghaladják a múlt évi hasonló időszak eredményét de a kiadások még így is százmillió márkával haladják felül a bevételeket.

Tűzvész a Temze partján. Londonból jelentik: Hatalmas tűzvész teljesen elpusztította a Temze folyó partján levő Wapping városrészben levő közraktárt. Nyolcórás munka után 300 tüzoltónak sikerült lokalizálni a tüzet, amely különösen gumikészletekben okozott rendkívül nagy kárt.

Fej-, váll- és ágyékrhumánál, ischiásnál, idegfájdalmaknál, szagatásnál és szábanál a természetes „Ferenc József” keserűviz rendkívül hasznos házi szer, mert korán reggel egy pohárral bevéve, az emésztőcsatornát alaposan kitisztítja és méregteleníti.

Spéterné Blum Maresa mozgásművészeti iskolájában a tanítás október 1-én kezdődik. Beiratkozás naponta d. u. 3—7-ig a Str. Dacia 3. (Domus ház, Uránia palota háta mögött), az iskolában. Testápoló torna, ritmika, tánc, gyógytorna. Tanterkepézés.

A könyvelésről, számlázásról, felbélyegzésről, könyvek megőrzéséről szóló legfontosabb rendelkezéseket tartalmazó f. é. a. g. 15. é. n. é. l. t. b. e. p. t. 208.659—1935. sz. miniszteri rendelet magyar fordítása kapta. Dr. Mandel, Fordító Irodában, Str. Memorandului 24. Ára 10, vidékre 20 lej (bélyegben).

Revolverharc kommunisták és náciak között. Belgrádból jelentik: Peci községben 15 német diákot, akik 6 belgrádi egyetemi hallgató kíséretében voltak, kommunista diákok támadták meg. Revolverharc keletkezett a két tábor között, melynek során Mäckensen Otto német diák megsebesült. A rendőrség hat kommunistát letartóztatott.

Arviz Tokióban. Londonból jelentik: Tokióban az utóbbi napok felhőszakadásai következtében 53 ezer ház vízben áll. A fővárosnak a vasutynalakon nincsenek összeköttetése a vidékkel.

Katolikus kézben a szlovenszkoói egyházi birtok. Prágából jelentik: A szlovenszkoói egyházi birtokok katolikus egyházi kézbe történő átadása szeptember végén befejezést nyer.

Hölgyek figyelmébe. Külföldi utamról visszatérve, a modern kézimunka legújabb sablonjai és mintái igen nagy választékban kaphatók. Fisch Böske kézimunkaszalonja, Cluj, Str. Barițiu No. 16.

UJ KELET Legújabb hírek

Kibővített új bizottságot küldött ki a Népszövetség az olasz-abesszin konfliktus ügyében

Elnapolták a Népszövetség tanácsát. Az olasz király levelet irt az angol királynak az olasz-abesszin konfliktus ügyében. Laval és Mussolini találkozását készítik elő Genfben. Olaszország, Anglia és Abesszínia tovább készülődik a háborúra. Németország kölcsönt keres Angliában

Genf, szept. 26. Ma délelőtt 11 órakor összeült a Népszövetség tanácsa, hogy döntson az ülészak elnapolása és a további intézkedések kérdésében. Az ülésen az olasz delegátuson kívül, aki távolmaradásával tüngett, az összes fődelegátusok megjelentek. A Népszövetség tanácsa zárt ülésen foglalkozott az ötös bizottság javaslataival és a javaslatok elutasítása után támadt helyzettel. Elhatározták, hogy az olasz konfliktus ügyét nem terjesztik a közgyűlés elé, miután az ötösbizottság indítványait nem fogadta el mindkét érdekelte fél. A határozat elfogadása előtt Titulescu, Litvinov és Ruzsdi Arras szóaltak fel és ama nézetüknek adtak kifejezést, hogy az ötös bizottság javaslatai igen messze mentek és azokat abban az esetben sem szavazták meg, ha Olaszország és Abesszínia elfogadták volna azokat. A Népszövetség tanácsa ezután kimondotta, hogy nem szünteti meg az ötös bizottságot és a helyzet kialakulása szerint szükség esetén újra felkéri a bizottságot, kiegészített formában munkájának folytatására. Megállapították továbbá, hogy elnapolják a tanácsot, de az ülészakot nem rekesztik be.

Ezután nyilvános ülésre ültek össze a Népszövetség delegátusai zsufolt padsorok és karzatok előtt. A tanács asztalánál üresen állott Aloisi báró helye. Ezzel szemben Abesszínia képviselője a tanács asztalánál ült.

Miután Ruiz Guinazu argentinai delegátus, a közgyűlés elnöke, megnyitja az ülést. Madariaga ismerteti az ötös bizottság jelentését és a beérkezett válaszokat. Ezután Harvate, Abesszínia képviselője, kijelentette, fenntartja magának a jogot, hogy kikérje az addisabebai kormány tanácsát, az abesszin delegáció ezután követendő magatartására nézve.

Guinazu elnök köszönetet mond az ötösbizottság fáradozásaiért és kijelenti, hogy a bizottság küldetése nem fejeződött be és a bizottságnak módjában lesz ezentul is teljesítenie feladatát mindaddig, amíg a népszövetségi paktum 15. paragrafusának alkalmazásáról nem történik végleges döntés. Az elnök ezután javasolja szövegező bizottság kiküldését a tanács összes tagjából az érdekelte felek kivételével, hogy jelentést tegyenek a 15. paragrafus intézkedései alapján. Indítványozza továbbá, hogy ne rekeszék be az ülészakot, hogy szükség esetén összehívható legyen a tanács, a szövegező bizottság jelentésének jóváhagyására és más feladatok teljesítésére, új ülészak összehívása nélkül.

Ezután Eden angol fődelegátus lépett a tribünre.

— Dacára az ötösbizottság minden fáradozásának — mondotta —, mellyel a legteljesebb komolysággal igyekezett megoldást találni a fennálló konfliktus ügyében, nem sikerült kivézető utat találni. Ezt mindannyian sajnáljuk. A szeptember 4-i ülésen kifejezést adtam azon nézetemnek, hogy kötelességemnek tartom minden eszközzel a megragadását, melyet a Népszövetség rendelkezésünkre bocsát. Ma is ez a véleményem. Ennek következtében fenntartás nélkül és teljes támogatással magamévá teszem a tanács elnökének javaslatait, mely szerint alkalmaznunk kell a népszövetségi paktum 15. szakaszát. Mindaddig, amíg a bizottság jelentését és az előírt ajánlásokat megteszi, a mi feladatunk tovább folytatni a békéltetés munkáját, a döntés nyilvánosságra hozataláig. Az angol kormány politikájának irányvonalait az olasz-abesszin konfliktus ügyében Sir Samuel Hoare külügyminiszter leszögezte már. Csak annyit fűzhetek hozzá, hogy az angol kormány rendületlenül ki fog tartani eme politika mellett.

Ezután Laval szólt fel. Kifejtette, hogy az ötösbizottság vállalkozásának sikertelensége után nem lehet szó más határozatról,

mint amit az elnök terjeszt elő.

Litvinov a következő szónok, akinek rövid beszéde után a tanács egyhangulag tudomásul vette a bejelentéseket, elfogadta az elnöki javaslatok és kimondotta, hogy új tanácsai bizottság alakul.

Laval és Mussolini találkozását vették tervbe

Genf, szeptember 26. Laval ma Aloisi báróval, majd Edennel tárgyalt. Uir szerint Laval és Mussolini közeli találkozását vették tervbe és ebben az irányban már folynak is az előkészületek.

Abesszínia ma jegyzéket intézett a népszövetségi tanácshoz, melyben a népszövetségi bizottság kiküldését kérte Kelet-Afrikába, hogy a bizottság a helyszínen állapíthassa meg a támadó fél kritériumát. Az abesszin kormány hajlandó a bizottság összes költségeit is fedezni, szükség esetén. A Népszövetség úgy látja, hogy nem szándékozik eleget tenni

a kívánságnak. Erre mutat az a körülmény is, hogy a tanács mai ülésén nem került napirendre ez a kérdés.

A kisantant tanácskozásai

Genf, szeptember 26. A kisantant és Balkán-szövetség állandó tanácsai tegnap értekezletet tartottak Titulescu elnökelete alatt. Mindkét értekezleten az általános helyzetet vitatták meg.

Hir szerint Titulescu és Litvinov között elvi megegyezés jött létre a megnevezési szerződés ügyében, melyet a román külügyminiszter moszkvai látogatása alkalmával fognak aláírni.

Genf, szeptember 26. A hatalmak fődelegátusai magukhoz kérték Lozoraitisz litván külügyminisztert, akivel a memelvidéki választások szabadságának biztosításáról tárgyaltak. A külügyminiszter kijelentéseiről a hatalmak fődelegátusai hivatalos értesítést küldenek Berlinbe.

Abesszínia negyedmillió fegyvert készül vásárolni Angliától

Berlin, szeptember 26. Hivatalosan cáfolják a stockholmi Socialdemokraten című lap azon jelentését, hogy a németek támadásra készülnek a Memelvidék ellen.

Genf, szeptember 26. Népszövetségi körökben tudni vélik, hogy az olasz király levelet intézett az angol királynak az olasz-abesszin konfliktus ügyében és az ötösbizottság indítványával összefüggésben.

London, szeptember 26. Az angol sajtó megállapítja, hogy a helyzet engedett feszültségéből, ha bár a válság kiküszöbölésének reménye még mindig nem ragyogott fel a láthatáron.

Lloyd George beszédet tartott, melynek során ama meggyőződésének adott kifejezést, hogy 1914 óta nem élt át ily súlyos időszakot a világ, mint ma. Szerinte a Népszövetség kísérlete nem vált be és nem lehet szentesíteni Abesszínia eltiprását. Franciaország nem fog szakítani szövetségével, Olaszországgal és ezért Angliának számolnia kell azzal, hogy

egyedül kell sikra szállnia érdekeiért.

A Reuter iroda munkatársa előtt abesszin részről kijelentették, hogy az addis abebai kormány az angol fegyverkiviteli tilalom feloldása után nyomban negyedmillió fegyvert és löszert és többmillió töltényt rendel Angliában. Abesszínia csak félmillió emberét tudja modern fegyverekkel felszerelni, a többieknek egyelőre csak régi rendszerű puskái, kardjai és lándzsái vannak.

Róma, szept. 26. De Chamberun gróf, római francia nagykövét felkereste Suvich államtitkár, akivel hosszabb megbeszélést folytatott.

Az olasz minisztertanács szombatn tartja legközelebbi ülését.

Emberről ötek a negus kiszabadult oroszánjai

Addis-Abeba, szept. 26. Cáfolják azt a hírt, mintha a császár aláírta volna a mozgósítási rendeletet.

A császár öt oroszánja tegnap kiszabadult

Tudod, itt kétség nem lehet:

Sem a luxus- és csoda-krémek, sem az utáncatok nem pótolják a Nivea-Crème csodás hatású bőrápolószert, mert az egész világon nincsen más krém, amely a bőrápoló eucerint tartalmazza és ezen alapszik a Nivea-Crème bámulatos hatása. Ez az egész világ, amely csak néhány leibe kerül!

Jelent: Vegyen csak Nivea-krémet, és semmi mást!

NIVEA-KRÉM: dobozokban Lei 16 —, 34 — és 72 —
tubusokban Lei 10 — és 45 —

Az egész világsajtó hangos a

MAGNOLIA STREET

sikertől, mely az angliai zsidóság jelenlegi életének hatalmas eposza.

A regény írója:

LOUIS GOLDING

Ezzel a regénnyel bevezett a legnagyobb élő zsidó írók sorai közé. Tragikum, humor, könnyedség fényjátéka ez a regény.

Rendelje meg a „PHAROS” könyvkiadó, vagy az UJ KELET könyvostálya után

ketrecéből, ami nagy pánikot idézett elő a lakosság körében. Az oroszánok megölték egy embert, két lovat és két juhot. A katonák végül kénytelenek voltak ledölni a vadállatokat.

Harrar tartományban több idegen-ellenes incidens történt, ami arra vall, hogy a helyi hatóságok nem képesek biztosítani a külföldiek biztonságát.

Abesszin határmenti kémek jelentéseiből kitűnik, hogy az olaszok gyarmataik határain több ezer motorbiciklit, néhány száz páncélos autót és számos repülőgépet állítanak készre. Minden reggel több repülőgép végez felderítő utat az abesszin terület fölött.

További flottafelvonulás a Földközi tengeren

Róma, szept. 26. Nápolyból a Gran Sasso hadosztály utasszállító hajókon utnak indult Keletafrikába.

London, szept. 26. A Daily Telegraph egyiptomi tudósítójának jelentése szerint egész Libiát hatalmas katonai táborral alakították át. Benghaziban nagy légi haderők táboroznak. Tolbruck-t haditengerészeti bázissá alakították át, ahol egy páncélos, három torpedóhajó, két tengeralattjáró és három hidroplán áll készenlétben.

Az Intransigeant jelentése szerint az angol admirális utasítása alapján egy angol torpedóromboló futott be a Szuezi csatornába és a csatorna közepétáján, ismailiánál horgonyt vetett és ott várja be a további parancsokat. Párizsban a hír nagy feltűnést keltett.

Athén, szept. 26. A görög távirati iroda cáfolja azt a berlini híradást, mely szerint: Törökország és Görögország a Dardanellákban közös tengeri és légi hadgyakorlatokat fog tartani.

Lapjelentések szerint a kormány a hadtengerésznél 14 hónapról 18 hónapra emeli fel a szolgálati időt.

Athén, szept. 26. Négy csatahajó, két repülőgép-anya hajóból, nyolc cirkálóból és 45 torpedórombolóból álló angol flotta vonult el a kaphaleniai Argostoli előtt, majd a korfui Kerkyra elé érkezett. A flotta hosszabb ideig marad görög vizeken.

Patras kikötőjében ma reggel öt angol tengeralattjáró érkezett.

Newyork, szeptember 26. A háború és fasizmus elleni liga a Madison Square Gardenben nagyszabású tiltakozó gyűlést tartott, amelyen mintegy nyolcezer ember vett részt. Abesszínia megtámadása ellen tiltakoztak. A fehér és néger szónokok beszédei alatt Mussolini képét széttepték.

Párizs, szeptember 26. Hir szerint Németország Angliában több millió fontos kölcsönt keres.

— A leomlott sziklafai hat parasztot temetett meg: alá. Bucurestiből jelentik: Targu-Jiu közelében, Borascu községben egy sziklafal levált és eltemette az alatta álló falusiakat, akik közül hatan meghaltak. A vizsgálat megindult.

Raktáron tartok és szerelek legújabb modellű kályhákat, kandallókat a legkiválóbb minőségben, valamint ócska kályhák átrakását és tisztítását, ugyszintén takaréktűzhelyek készítését és fayancrakást is vállalom a legjutányosabb árban!

GRAEF PÁL kályha mintaterakal CLUJ, Piata Unirii 8. sz., az udvarban

FRANETES AZ UJ KELET LEKRE: FRATERINTAS Könyv- és Lapkiadó H. E. nyomdász. Csmj. Strada Faros L. Pop 10. Telefon: 9-77.

Nu
kos N
hangy
metor
ta vi
birod
lem ó
listák
dalon
kon
kedt
tó ül
től é
gyöze
polgá
sültel
A
sujto
csület
minde
és civ
csak a
az em
dolata
Uj
ben, s
gársá
delmé
náci
hogy
szívét
zö né
megsz
kedés
ember
megta
A
tül N
séges
más
vedés
metor
sokba
nyéyh
nem
állhat
vele
hozott
Az in
én ki
meg
egyhá
a zsid
nak k
téssel
itéllek
hatah
dókna
mint
és ké
nyome
kezet
Vaj
intézk
ki? E
tárok
uj tö
selhet
dó né
moly
uj tö
zsidó
rende
hintés
cionis
vatko
zsidó
nak, k
szág t